

GAZDASÁGI LAPOK

2. szám

Megjelenik minden vasárnap

1908. Január 12.

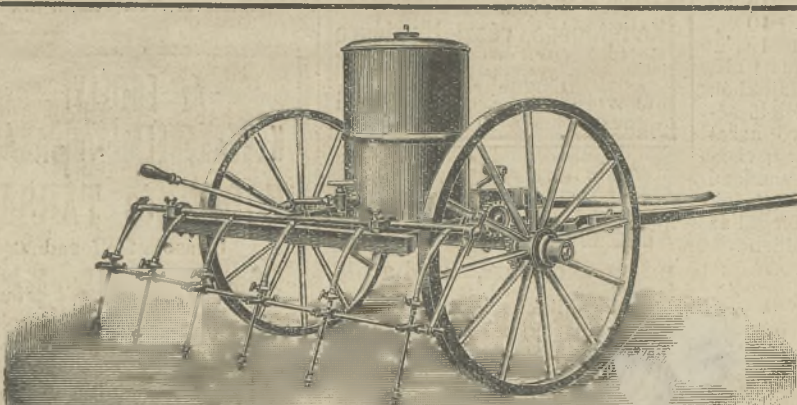
MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ORAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Kotcsi Ferencz Zseliz (Bars megye) ajánlja a t. gazdaközönségnek saját, szabadalmazott **répa-permetező (chlorbarium) gépeit.** Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mindenféle

Szivattyuk

házi és nyilvános használatra, gyárépítkezések és Ipari célokra.

Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.

ISTÁLLÓ-VEZETÉKEK.

Mérlegek

legújabb és javított rendszerűek.

Szivattyuk és Mérlegek tejgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és főiroda: „Garvenswerke” Bécs II., Handelsquai 130.
Mintatelep: Wien I. Schwarzenberg-Strasse 6.

Katalogusok és árjegyzékek díjtalanul és portómentesen küldetnek.

Szuperfoszfátot,

— Stassfurti kainitot, —
Stassfurti kálitrágyasót

40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb

műtrágyafélélet

azonkívül **rézgáliczot** (98—99%) elismert kűtűnő minőségben legolcsóbban szállít a

HUNGARIA

műtrágya-, kénsv- és vegyipar-részvénytársaság
Budapest, V., Fürdő-utca 8. szám.

Tavaszi trágázáshoz a Thomassalakiszt

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, min- den növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas mű- trágyája. — Kivánatra szak- munkákkal és áraján- lattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrassy-út 49.

Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Ovakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

EREDETI HAUPTNER-féle

ló- és marha-nyírógépek

76 K-tól kezdve.

FŐRAKTÁR:

GEITTNER és RAUSCH

cégnél Budapest, VI., Andrassy-ut 8.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Vétel és kölesön, új és egyszer használt

ZSÁK PONYVA

mag- gabona- burgonya- faszen- gyapju- kazal- repeze- behordási- rostaalj- waggon-

Szőlőkötöző fonal, csomagoló vászon, kötelek, zsák-zsinegek, lópokrócok, HUNGARIA kettős kézi kévek kötelek favéggel.

NAGEL ADOLF

Budapest, Arany János-utca 10.

Zsák- és ponyvagár, kölesöntézet. Vétel, eladás és cserélés.

Sürgőnycím: NAGELA BUDAPEST.

Vidéki telefon: 35—92.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmások csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: **minden egyes szó 4 fillér**, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek bc.

Alkalmazást keresők.

Ispáni

állást keres bármikori belépésre ötéves gyakorlattal bíró, józan, 29 éves, keresztény, nőtlen, földmivesiskolát, tejgazdaságot és a kassai szeszfőző tanfolyamot végzett fiatalember. Beszél és ír magyarul és németül. Szíves megkereséseket „Törökvt 76987” alatt **Schwarz József** hirdetőjébe, Andrassy-ut 7., Budapest.

Gazdatiszt,

r. k., nős, 49 éves, nagyobb gazdaságban intézői vagy ispáni állást keres. 22 évi gyakorlattal bíró, a gazdaság körébe tartozó összes külső és belső munkákat, valamint az állatok gyógykezelését is érti. **Legjobb bizonyítványokkal** rendelkezik. Felmondatlan állásából szükség esetén azonnal is kiléphet. Szíves megkereséseket „Gazdatiszt 76750” jelíggel **Schwarz József** hirdetőjébe, Budapest, Andrassy-ut 7.

34 éves

uradalmi kertész, ki a kertészet összes ágaiban szakképzett, e téren oklevéllel kitüntetve, 20 évi gyakorlattal, f. évi március 1-re alkalmazást keres. Levélbeni szíves megkereséseket „Uradalmi kertész” czímen kér: Monyoró, u. p. Bokszege (Arad m.)

Földmivesiskolát

végzett, jóírású 27 éves nőtlen, keresztény, intelligens gazdatiszt 7 évi praxissal, ispáni vagy segédintézői állást keres bármikori belépésre. Ajánlatokat kér „Szerény igényű 1173.” jelíggel a kiadóhivatalba.

Ispáni,

kulcsári vagy nős segédintézői állást keres gazdasági tanintézetet végzett, 16 évi gyakorlattal bíró gazdász oly uradalomban, hol megbízhatósága, becsületessége és fáradhatatlan szorgalma révén jövőjét megállapíthatná. Járta a dohánytermelés, cukorrépa-termelés, mézszőlőművelés, téglagyártás, tehénésztetés és az egyszerű számvitelben. Jelenleg mint mérlegmester az Ipoly-Bélen levő repádatádasnál van alkalmazva. Állását mielőbb óhajtaná elfoglalni. Cím: Boleman Jenő, Ipoly-Bél, u. p. Ipoly-Pásztó.

Műkertész,

ki a kertészet összes ágazatában teljesen jártas, nős gyermektelen, negyvenes, magyar, német és tót nyelvet bírja, nagyobb uradalomba állást keres, hajlandó is volna nagyobb városban vagy mellette fekvő urasági kertészet bérbe venni. Cím: a kiadóhivatalban 1154. szám alatt.

Intézői állást

keres azonnali, esetleg januári belépésre elméletileg képzett, 33 éves, keresztény, nős, szerény igényű gazdatiszt. A magyar, német, tót nyelveket tökéletesen bírja; 17 évi gyakorlatát Pozsony-díszegyházban, telföldön és alföldön szerezte. Járta a keményítő-gyár-, malom- és szeszgyár-vezetésben. Szíves megkereséseket kér **Lázárovics Károly**, Solt, Pestmegye.

Állást keres

földmivesiskolát és két középföldmiesiskolát végzett, 10 évi gyakorlattal bíró, 28 éves, román, kath. vallású, nős, gyermektelen, szerény igényű gazdatiszt, kisebb belterjesen kezelt gazdaság vezetésére ajánlkozik 1908. január havi belépésre. Szíves ajánlatokat kér: **Frank József** Turkeve, u. p. Csudaballa.

Betöltendő állások.

Felügyelő.

Szőlőtelepemre és gazdaságomban olyan tökéletes gondolkodású, gyakorlott felügyelőt keresek, ki korán szokott kelni és későn szeret fektüdni s azonfelül napközben anyagi felelősség mellett dolgoztatni s ha a körülmények úgy kívánják, aprólékos teendőket végezni maga is szeret. A felügyelő tudománya ne abban nyilvánuljon, hogy hány éves és hány mihaszna időszakos tanfolyamot végzett, mert én az ilyen bizonyítványokba bele sem nézek, hanem abban, hogy a megbízója érdekét szívén viselve, reá bízott teendőit tökéletesen végeztessék. Csakis tetőtől talpig becsületes emberek pályázzanak, kiknek havi 40 frt kezdőfizetést és nádfedezés szerény lakást adok azon kijelentéssel, hogy ha az illető beválik, fél év múlva havi fizetését 50 frtra emelem. A pályázónak önköltségén való előzetes bemutatkozása megkívántatik. Aki dolgozni nem szeret, mert ur, dolgoztatni 150–200 munkással egyszerre más kárán meg nem tanult; gazdasági cseléddel és napszámossal a gazda megkárosítása nélkül méltányosan bábni nem tud, tekintélyt fenntartani nem képes s mindennapi imádságában nem érzi át, hogy a napi kenyérrért mennyit kell küzdeni, tollat se vegyen kezébe, ajánlata megírására. — Cím: **Unghváry Sándor szőlőtelepe, Nagy-Kőrös.**

Gazdatiszt

kerestetik 1908. április elsejére egy intenzívus kezelt somogyi gazdaságba. Pályázhatnak oly 30 év körüli egyének, kik hasonló gazdaságban legalább 10 évet töltöttek és kik megfelelő elméleti képzettséggel bírnak. Nőtlen előnyben részesül. Folyamodványukat küldjék bizonyítványmásolattal **Graner Albrecht** Pta-Berény, u. p. Lengyelutó.

Magtárosra

azonnal, mezei öre április 1-én van szükségem. Aladári pusztára Dráva mellett, u. p. Therezovác, **Brigits Ferencz** kasznár.

Felvétetik

azonnal vagy későbbi belépésre egy tejgazdasághoz 300–350 tehénhez egy alkalmas felvigyázó vagy főtehenész, ki ezen dolgokban jártassággal bír és a magyar és tót nyelvet bírja. Egyidejűleg kerestetik főgépész, ki a gőzekben és az összes mezőgazdasági gépek kezelésében jártas és nagyobb műhelyt önállóan vezetni tud. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal a Nagytelek-Varsányi gazdasághoz Nagy-Telek, u. p. Hatvan, intézendők.

Egy

földmivesiskolát végzett, józan, erélyes és megbízható családosi egyén, a nyírádi gazdaságban (Zalamegye), mint munkafelügyelő, majorgazda, azonnali belépésre felvétetik. Fizetés meg egyezés szerint.

Ispán,

izr., nőtlen vagy nős, de kis családú, szerény feltételek mellett felvétetik. Pályázatok bizonyítványmásolatokkal és fizetési igények megjelölésével a kiskabai gazdaság intézőségéhez Kaba küldendők.

Gépész-kovács

jó bizonyítvánnyal, ki uradalomban már működött, április 24-ikével felvétetik gr. Somssich Antal ur ő méltóságos ormandi gazdaságába. Megkeresések „Uradalmi intézőség” czímmel Ormand, u. p. Komárom, Zalamegye intézendők.

Szőlőoltványok:

hiányok pótlására

2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készítve, ezre 100 frt. Telepítésre gyökerező zöldoltvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 frt.

Jásoltványok:

Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépséghibával, eredési biztosítással ezre 45 frt.

Mind **Riparia Portalisra** oltva a következő fajokban:

Fehér borfajok:

Olasz Rizling, fehér és piros Szilankamenka, Furmint, Sárféher, Mézesféher, Ezerjó, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling.

Vörös borfajok:

Nagy burgundi, Oporit, Nemes Kadarka, Aramon.

Csemegefajok:

Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb.

Sima Rip. Port. I. oszt. 10 frt

Gyökerez. " " II. " 5 "

" " " I. " 16 "

" " " II. " 10 "

" " 2 éves gyökérű 18 "

Hazai nemes vesszők sima 10 K,

gyökerez 30 K a fenti fajokból.

Oltványaimért teljes felelősséget válllok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénztét visszaadom. Tavaszai szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni.

Hegyi bor:

Fehér hectója --- 50. — K

" peccsenyebor --- 56. — "

Siller --- 50. — "

Vörös --- 60. — "

50 literen felül.

Székely I. József

Gyöngyös, Szent-Urban-Templom.

Lovak kehesége

(Chronikus köhögése és nehéz lélegzése)

biztos eredménnyel gyógyítható.

Számtalan elismerés bizonyítja Felvilágosítást díjmentesen küld **Ripp Arvin**, Drezda-A.786.

Somogy megyei

tőgazdaságaimból tenyésztésre kiválóan alkalmas 1–2–3 nyaras gyorsnövésű csehpontyot és mindennemű tenyészhalat ajánlok. Dr. **Hirsch Alfréd** Budapest, V., Alkotmány-utca 10.

Kés széna-, szalmakaszal vágásra.

Uradalomnak nélkülözhetetlen, mert felényi fáradság mellett kétszeres nagyobb munkateltetmény. Ára darabonként 3 K. Ugyanitt nürnbergi óriási torna métermázsánként 20.— K. 5 kgr. 150 fill. **Kemény**, Regeteruszka, u. p. Garboczbogdány.

Nagy uradalom

okleveles v. főtisztje jutányos feltételek mellett elvállalja:

gazdasági üzemtervek reális jóvelmezőségi alapra fektetett kidolgozását, gazdaság felügyeletét és ellenőrzését, számvitel berendezését és azok rendszeres vezetését, mezőgazdasági gyárüzemek berendezését, kezelését és hasznosítását, tehénésztet berendezését, tejtermékek értékesítését, hízlatni való tarka és jármos ökrök, fejős tarka tehén beszerzését, erdők kezelését és kihasználását. Birtok-becslési, bérleti és hitelügyekben eljár. Szíves megkereséseket „Teljes garancia 1183.” alá a kiadóba kéretnek.

Préselt buzaszalmát és zabszalmát

szállít
elsőrendű minőségben és legolcsóbban
Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska).

Keltetőgépek díjtalanul próbára. Keltetőgépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok száz kitűnő bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországban, melyek bárkinek díjtalanul megküldetnek. **Keltetőgépek** tyuk-, liba-, fogoly-, fázán- és kacsatojásokhoz.

Keltetőgépek részletfizetésre **Keltetőgépek** szabadalmazva Ausztriába és Magyarországra. — Egyedüli résztulaj. **G. Mücke, Reisenberg bei Wien, III. sz.** Ezen szakmában az egyedüli gyár.

Gróf Teleki Árvéd

drassói uradalmában
posta **Koncza**, kaphatók:

Magyar bikák, igavonó ökrök, magyar üszők, polandkina kanok, olaszemdeni gunarak, pekingi gácsérok, bronz pulykakakások. Lámpanélküli keltetőgépek. Fenti baromfi-fajok tojásai. Pernaui lenmag. Székely, putyi, prairie tengeri, óvári, oberndorfi, takarmányrépamag. Amerikai dió. Kőrös-, szil-, sorfák. Disz-sorfák.

FIEDLER JÁNOS

LENFONÓGYÁRA

KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyeléshez,

valamint kaszált és géppel csépe

lenszalmát és tetszés szerinti mennyiségben

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

és olad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

Pannonia szálloda

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Angol emdeni libák

Pekingi kacsák

Sárga orpingtonok

Fehér orpingtonok

kaphatók Nagybeoskereken

Reitter Oszkár

főkapitány

állami nagy aranyéremmel és számos

I. és legnagyobb díjjal kitüntetett fajbaromfi

gazdaságában. Kitérő: Arad, Buda-

pest, Bécs, Belgrád, Lovrin, Nagybeoske-

rek, Nagyvárad, Szófia, Szatmár, Szabadka, Pozsony, Pancsova,

Temesvár, Veszprém, Zenta.

Az ERDÉLYI

KERESKEDELMI TÁRSASÁG

FODOR és TÁRSAI

megbízásokat elfogadnak

jármos ökrök,

tinók, sertések, juhok,

tenyésztés, lovak és egyéb

tenyésztés vagy használati állatok

beszerzésére és azokat felelősség

mellett gyorsan és jutányosan

közvetíti.

Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szent-

egyház-utca 2. Telefon: 311.

Szepességi

kárpáti tenyőborovicska,

valódi, legfinomabb, régi, gyógy-

erejű, különlegesség, egyike a

legegészségesebb italoknak, ki-

tűnő szer gyomor- és emészté-

si, a vesék működésére szer-

felett kedvező hatású, posta-

korsója bérmentve, utánvét mel-

lett 9 kor. 50 fillér.

Ganovszky Gusztáv

tenyőborovicska gőzölgő-társaság

Szepesszombat (Szepes m.)

Sárga Orpingtonok

fajtiszta, remek példányok 10.—

koronától kezdve kaphatók **Balogh**

Péter telepén Szentendrén.

Könyvelés.

Az egyszerű és kettős gazdasági

könyvvitelben perfect, független,

idősebb, gazdasági ismeretekkel

bíró könyvelő elvállalja gazdasá-

gok és uradalmak könyvelésének

berendezését, vezetését és mér-

legszerű lezárását, mindenütt az

adott viszonyokhoz és kívánal-

mához legcélszerűbben alkal-

mazva. Bizalmi kiküldetéseket,

rovancsolást, leltározást és a

meglevő könyvek felülvizsgálá-

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELVE:
Hozzuk mezei gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre 16 kor.
Fél évre 8
Negyed évre 4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz oszlanak.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vess fel.

Arjgyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.Az e lapokban foglalt cikkekért minden után-
nyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

☛ Telefon: 623. ☛

TARTALOM.

	Lap
Előfizetési felhívás	19
Szemle. — Y.	19
Tárca. A trágos. — Adácsi.	20
Földbirtokmegoszlás Németországban és hazánkban. — R. F.	20
Magyar felvidéki árpa a londoni árpakiállítás világbajnok győztese. — Y.	21
A mit tudni kell minden gazdának? — Szászvárosi Grubacsevics Károly	22
Ujabb adatok a kerti komló botanikájához. — Cséres Lajos	23
Kérdések és feleletek	25
Kérdések: Sertéshizlálás. L. W. — Elgyepesedett lucerna. Gy. V. — Répa, répa után. L. D. — Kocsikenőcs házi készítése. J. P.	
Feleletek: Méretek a tehénistállóban. C. — Nyul- szapuka vetőmag mennyisége. Legány Ödön. — Vöröshere termékek hanyatlása gőzeke szántás után. P. — Zabnak műtrágyája homokon. Legány Ödön.	
Hirek	26
Apró szakközlemények	27
Az erdő mint nitrogén-gyűjtő. — Hogyan permetez- nek a francziák a szőlő Peronosporája ellen? — Uj szeszdenaturáló szer.	

Tisztelettel értesítjük t. előfizetőinket, hogy a
„Gazdasági Lapok” 1907. évfolyamának 1., 2., 7., 8.,
9., 10., 11., 15., 16., 17., 18. és 19. lapszámait teljesen
elfogytak, s így megkereséseknek e számokat ille-
tőleg eleget nem tehetünk. A kiadóhivatal.

SZEMLE.

(Husértékesítési viszonyok és a szerb husbehozatal
megengedésének közeli kilátása. — Az aratási
szerződések körül folyó harcok. — Az amerikai
bevándorlás szándékolt korlátozása Amerikában. —
Miért kell a közép erdőbirtokosnak rövidebb forgó
erdő üzemében. — Az erdei lopások anarchikus el-
fajulásai.)

Budapesten a teatojás a vásárcsarnokban
7 kr. Persze darabonként. Ezt értjük. Ennek
megvan a logikája. Drága levén a buza, a
tyukok nem kapnak a gyomorelrontásig,
tehát nem is tojnak. Kevés az áru, drága az
ár. Igen, de Budapesten 1 firt a levesnek való
marhahus. Ennek már nincs logikája. A marha
a gyér vásárokon, melyek ilyenkor tartatnak,
olcsó. Olcsó marha, drága hus. Ez nem logika.
Csak megérteni lehet a dolgot, ha a mézáró-
sokra gondolunk, a kik diktálják az árakat.
Azoknak meg a mézáróságok akarnak
diktálni, felbujtatva a szocialisták által, a
kik a nagy drágaságnak fő okozói. Egy nagy
gazdasági krach lesz a vége ennek az áreme-
léseknek az egész vonalon. Be fog következni
az, a mi Amerikában bekövetkezett, hogy

csak eladó van, de vevő nincs, a gyárak be-
csukják üzemeiket, a bankok buknek és fene-
kestől felfordul minden.

Midőn e sorokat írjuk, utaznak föl a szerb
megbízottak Bécsbe, hogy a karácsonyi ünne-
pek előtt félbeszakadt tárgyalást a magyar-
oszlák-szerb kereskedelmi szerződés meg-
kötése ügyében folytassák. Azt hallottuk,
hogy a megegyezés biztosra vehető, s hogy
előállat behozatal nem lesz megengedve, de a
behozható vágott hus mennyisége kontingen-
tálva lesz. Nagyon valószínű, hogy ez így
lesz és akkor a mi feladatunk lesz annak a
hatását megfigyelni, nevezetesen följegyezni
azt, hogy a marha- és sertéspiaczon ezen hus-
behozatali engedélynek minő visszahatása
mutatkozott. Hogy olcsóbbodni fog a marha
és a hus az biztos, csak az a kérdés, hogy
mennyi lesz a megengedett behozható
mennyiség és ezzel kapcsolatosan, mennyire
fog alászállani a belföldi marha ára.

*

A másik fontos ügy, a mely most foglal-
koztatja a gazdákat, az aratási szerződések
megkötése. Az amerikai bevándorlástól sokat

reméltek gazdáink, de ennek csak egy része
teljesedett be. A hazatért munkások tavaszra
keresnek munkát. Tudomásunkra jutott egy
hontmegyei birtokos esete. Ez tavaly a
munkabérek tulságos emelkedése miatt *kény-
telen* volt a répatermeléssel felhagyni. Most
jelentkeztek nála azok a munkások, a kikkel
szakítania kellett, hogy a régi föltételek
mellett hajlandók munkába állani. Ez tehát
egy oly eset, a mely a visszavándorlás kedvező
hatását igazolja. De mondunk egy másik ese-
tet. Komárom megye egyik községében a
helybeliek arattak évtizedek óta. Igen ám!
De a télen kijött a központból egy szocialista
próféta, a ki nagy diktókat tartott a népnek,
ugy, hogy azok mód nélküli követelésekkel
léptek föl. A birtokosság erre kimondotta,
hogy nem szerződik a helybeliekkel, hanem
majd segít magán másképen. Az Alföld több
részén is a munkások kimondották, hogy
csak 10-én aratnak, s hogy az aratási nap-
szám 7 korona. A fellovált munkások és a
gazdák közt tehát a perpatvar most már
örökös lesz. A visszavándorlásnak nagyobb
arányokat kell öltetnie, hogy ezek az örökös

MEGJELENT

baromfitenyésztési osztályunk árjegyzéke

diszes kiállításban számos ábrával. A mesterséges keltetés
hiveinek különös figyelmébe ajánljuk. Minden érdeklődőnek
egyszerű óhajra szívesen megküldjük. *****

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST
V., Alkotmány-utca 31.

forradalmi állapotok megszűnjenek vagy mérseklődjenek.

Valjon fog-e ez irányban valamit lendíteni az amerikai bevándorlási törvény revíziója? Az amerikai Egyesült-Államok kormánya meg akarja akadályozni, hogy a nem kívánatos elem, aminő a chinai, a japán, az olasz, orosz és a magyar, a kik csak pénzt gyűjtenek, hogy elhordják Amerikából, ezentul ne keresse föl Amerikát.

Eddig 10 dollár pénzvagyron kimutatása s egészséges állapot elég volt arra, hogy Ellis Izlandból tovább mehessen. Most a bizottság, a melyet a washingtoni kormány az európai államok kivándorlási viszonyainak tanulmányozására kiküldött, megtette azon javaslatokat, melyek a bevándorlás megakadályozását célozzák. E javaslatok szerint megkövetelik, hogy a ki be akar vándorolni, tudjon anyanyelvén írni és olvasni. Az írástudatlanokat visszaküldik. Ugyancsak visszautasítandók az erkölcsileg kifogás alá esők. A bevándorló tehát hivatalos községi bizonyítvánnyal tartozik igazolni, hogy erkölcsös életű és hogy közönséges büntetés miatt nem volt bűntette. Tilos lesz a bevándorlónak előre váltott és Amerikából küldött hajójegygyel kiutazni. Csak a törvényes feleség és kiskorú gyermekek képezhetnek kivételt. Végre a törvényjavaslat előírja, hogy ugyanazon nemzetiségből 50.000-nél több egy évben nem jöhet át Amerikába.

Ezt a javaslatot a törvényhozásnak Washingtonban még el kell fogadni. Pártolják az amerikai munkások, kiknek terhükre van a verseny, a mit a bevándorlás okoz, de ellenzője is lesz elég azokban, a kik a munka olcsóbbítását kívánják.

Ezek pedig elég sokan vannak. Mint a »Nemzetgazda« írja, ha el is fogadják a javaslatot, akkor is csak 1½ év múlva lehet valami belőle.

Mi ebben a kérdésben azt a lanyhaságot, a mit az európai államok kivétel nélkül tanúsítanak, nem helyeseljük. Az államok eleinte úgy fogták fel a dolgot, hogy nem baj, ha a turbulens elemek elhagyják az országot. Az angolok meglepődéssel nézték az irrek kivándorlását, az olaszok az anarkistákét, a németek a lengyelekét, az oroszok is a lengyelekét és a forradalmi elemeket. Magyarország semmi oka nem volt efféle nézeteknek hódolni. A kivándorlási láz aztán annyira fokozódott, hogy a fiatal katona-

köteles elem hagyta el az országot tömegesen és a legjobb munkáselem. Mi csak egyet találunk furcsának. Mi nagy költséggel tartunk fenn iskolákat, kiképezzük a fiatalságot és az megyel Amerikába, azt sem mondva, hogy köszönöm. Az államnak a nevelésre hozott áldozatokat kivándorlási adó formájában kellene vissza követelni az illetőktől.

Mi nem hiszünk az amerikai pangás tartóságában és azt véljük, hogy rövid idő múlva neki indul ismét a kivándorlás. Most kellene megakadályozni ezt a vérvesztést, mikor a nyugvás korszakába kerültünk. Az amerikai megszorítások hatásában sem hiszünk. Ha szükség lesz odaát munkaerőre, az ujjukon át fognak elnézni mindent. Ha mi nem segítünk magunkon, akkor más segítségétől kár valamit várni.

*

Megemlékeztünk lapunk mult évfolyamában az erdő pusztításokról, és kiemeltük, hogy ennek megakadályozása végett az egyéni birtoklás korlátozásától sem riadnánk vissza. Az »Erdészeti Lapok« meglepődéssel vették e fejtegetésünket tudomásul, csak azt kérdezték, hogy miért említünk csak 30 éves forgót, és miért nem hosszabbat. Nos hát azért, mert a kisebb erdők tulajdonosai 100 éves forgókra nem rendezkedhetnek be, mint a kincstár vagy a nagy papi és mágnási uradalmak. Sok gazdának csak akác erdei vannak, még többen a cserüzemet folytatják 20—25 éves forgókban.

Igaz, hogy a hántoló üzem csak oly rabló-gazdaság az erdészeten, mint a szakadatlan buzatermelés a mezőgazdaságban. De ezt modus in rebus lehet azt is okszerűen üzni. A kisebb erdőbirtokosok igényeinek a sarj-erdő üzem jobban felel meg, mint a szálerdő üzem. Szóval ezekért.

De ha már feleltünk tiszteletreméltó lap-társunknak, egy más dolgot is meg kell említenünk. Ezek a falopások. Hogy ezek milyen mérveket öltöttek, arról csak az erdőbirtokosoknak van fogalmuk. Ne méltóztassék ezt sociologiai szempontból enyhén elbírálni. Igaz, hogy a szegénység is hordja a fát. Fejszével megy az erdőbe és úgy vágja — de a gazdag kigazdák is jobbnak látják a fabeszerzés módját, mint a vásárlást. Dehogy váltanak a falvak lakói fajzasi bárczákat, a miket potom áron kapnak a tulajdonosoktól. Sokkal éde-sebb a lopás. Megtörtént Ugocsában, hogy egy 300 holdas tölgyerdőt, melyért a vevők

vetélkedtek, a b. Perényi családnak csak azért kellett eladni, mert napirenden volt benne a lopás, és nem győzte a tulajdonos a sok utazgatást a tárgyalásokra, melyek a Tiszántúli járásbírósnál tartattak. (A közigazgatási és törvénykezési székhelyek megközelíthetlenségével nemcsak Ugocsában vannak ugy!) El levén adva az erdő fája, akkor meg legeltetéssel teszik tönkre a földerdősülést a csemeték kiirtásával.

A szegény nép tehát nem mindenütt adja oda a lelkiüdvösségét fáért, hanem csak ott, a hol messze van az erdőtől. A hol megközelítheti 5—6 község lakossága is, sáska módjára fosztogatja a tulajdonost és ily módon terheli meg mennyei üdvösségét. Van eset, hogy a község lelkészei iparkodnak a nép lelkére hatni templomi beszédekkel — de ezek egyik fülön bemennek, a másikon ki.

Tény az, hogy némely vidéken lehetetlen az erdőket megóvni az erdőlopásoktól. A kerülőket megvesztegetik; — ha nem hajol, boszuállás, sőt megöléssel fenyegetik.

Arra kértek minket, hogy hozzuk ezen anarchikus állapotokat a földmívelési minisztérium tudomására. Ez uton tesszük meg. A többi nem a mi gondunk.

y.

Földbirtokmegoszlás Németországban és hazánkban.

E cikkek alatt irt sorok mutatják százalékban azt, hogy ha az ország birtokviszonyait 5 osztályba soroljuk; elfogadom érkeserői Balogh S. ur kimutatását.

		Magyar-ország	Német-ország
5	kat. hold	14.2	9.8 %
5—30	» »	18.—	34.3 %
30—200	» »	14.4	30.4 %
200—1000	» »	14.3	15.2 %
1000—10,000	» »	30.6	10.6 %
10,000 felül		8.5	

A fenti arányszámokat elfogadom; s épen ehhez akarok szólni. De a cikkkiró további soraiban a következetességet nem találom fel és pedig ott, a hol az osztályozást teszi meg Balogh Sándor ur.

Az összterületet 16,939.489 kat. holdra teszi és megállapít 34 % hitbizományi birtokot 349.970 kat. hold terjedelemben; holott fentebb megemlít 4 nevet és ezek birtokát 734.102 kat. holdat, pedig ezeken kívül még hány hitbizományi birtokos van; hát a többi 10.000

TÁRCZA.

Trágosz.

Régen volt, hogy az Oxenstierna svéd miniszternek tulajdonított, de III. Julius pápától származó mondás: »Parva sapientia regitur mundus« elhangzott; ám Trágosz több évezredes tanubizonysága annak az örök igazságnak. Trágosz épen azon okon, mert merő ellentéte minden philisterségnek, örökös bűnbakja volt az emberiségnek; ugy a dogmatológiában elmerült zsidóságnak, az ő szigorú istenével, a ki büntet hetediziglen, mint a derült egű Hellaszban, az ő vigkedélyü, sőt pajkos isteneivel.

A zsidó főpap azzal, hogy kezét rátette a kecskebakra, az őt körítő tömeg minden bűneit átruházta reá; ezután kivezették a városból, hogy agyonkövezzék a bűnbakot, ha nem voltak abban a helyzetben, hogy valamely

meredek szikláról a mélységbe taszithassák. De büntetés érte Trágoszt azért is, hogy a Dionyzosznak szentelt szőlőleveleit irgalmatlanul pusztítja. A milyen mese, hogy az örök város (Roma aeterna) Romulus után nyerte elnevezését, olyan való igazság, hogy a tragédia Trágosztól kölcsönözte nevét. Mindjárt el is mondom az okát.

A dramatikus költészet kiindult azokból a dithyrambusokból, karénekek és dalversenyekből, a melyek a régi görögök szüreti ünnepein elhangzottak. Ilyenkor egy kecskebak volt a győztes dija, — szerintem egészen motiválva. Hiszen Trágosz valóságos prototypusa a művészi természetnek; olyan szeszélyes, a milyen szellemes, olyan heves, a milyen izgékony, olyan élvezethajhászó, a milyen aktív természet. Tudva levő különben, hogy Trágoszt nem csak a páni félelmet okozó mezei istennek, hanem — nagyfoku salacitása következtében — Vénus istenasszonynak is szentelték.

A hagyomány szerint Aegina lakossága, mikor városukat megtámadták a sicyoniaiak, úgy segített magán, hogy kecskebakjaik szarvaira fáklyát kötözve, sötét éjjel neki hajtották az ellenségnek, ki a fáklyavívó segélycsapatoktól megijedve páni félelemben rögtön elfutott.

Ha Mózes első könyvében azt olvassuk, hogy Juda menyje, egy kecskebakért oda vetette női erényét, az csak egy kis ártatlan epizód azokkal a dolgokkal szemben, miket Ovidius Naso az ő »Metamorphosisai«-ban Trágoszra vonatkozólag regél, a ki már hat hónapos korában férfisorba lép és éli világát, mit sem törődve Luther Márton ismeretes szabályával, ugy, hogy bizony mikor már egy éves korában bizvást nyugdíjba mehetne. Erre céloz már Columella is, mikor azt mondja, hogy Trágosz aggastyán, mielőtt hatodik életévét befejezte volna. Ne ítéljünk el ezért, mert hiszen nem mindenkinek adatott, hogy a kecske kor legvégső határáig jó erkölcsökben vegetáljon, —

HALDEK

magnagykereskedése

József főherczeg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója

Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.

vesz

lóhere
magot

kisarankásat

a belföldi szükségletre **160** koronáig

nagysarankásat

a külföld részére **150** koronáig

kat. hold birtokosok birtokainak összege összevéve a fenti 4 birtok összegével, akkor a hitbizományi birtokok összegét cirka 800—900.000 kat. holdra lehet tenni. Ez pedig 50 %, nem 34 %.

Igaz, hogy ezen birtok tulajdonosai voltak az ország támaszai és ezen birtokok körül a jólét és megelégedés tanyázott mindaddig, míg ezen birtokok házi kezelésben voltak, mert ezen földbirtokosok nagyuri passziói, nagy háztartásai juttattak morzsákat a szegény népnek, nem is akartak parcellázni. De mikor a hitbizományi javak tulajdonosai bérbe kezdték adni birtokaikat, a sok bérlő konkurens felverte a bérletet. A nagy bért fizető bérlőnek minden mellék haszonélvezetet meg kellett keresnie, hogy a bér mellett megélhessen. Kit nyomott ez? A népet. S kit szorított? A cselédséget. Köröskörül a birtokok mentén eladósodott és elszegényedett a nép. Mindez a tulajdonost nem érdekelte, birtokával nem foglalkozott, a néppel nem érintkezett; s a könnyen összeszedett pénzt külföldön költötte el.

A legtöbb tulajdonos még a bérlőjét nem is ismeri, mert személyétől elbarikádozza az ő saját személyzete, hogy ne is tudjon a külső állapotokról.

Nézzük most a parcellázást. Több uradalom és a kinestár parcelláz, de hogyan? Jelszó: »Segítsünk a szegény népen!« Parcellázunk. Megtörténik e célra a birtokvétel. Ma mindenki számít. Az eladó tulajdonos birtoka bérben volt, s kapott kat. holdank pld. 20, 24, 32 K.-át. Most vevő kínálkozik. Eddigi földje holdankint 400 K kamatját hozta, ígérnek érte 500 K-át, s eladja egy vállalkozónak. Ez tovább eladja azoknak a parasztagzádnak, a kik legalább pld. fele árát letudják fizetni. Eladják holdankint 700 K-ért, s az illető gazda lefizet holdankint 200 koronát; a többiről pedig kamatozik 5 százalékot. Tehát az eladó holdankint nyer 100 koronát, a vállalkozó nyer 200 koronát és a föld értéke az eredeti 400 koronának megfelelő jövedelmet hozza az új tulajdonosának. Ezen számítás szerint fizet 1 hold föld után 35 korona árendát, ezenkívül az adót. Hát akkor miért dolgozott?

Most menjünk tovább! Az eladó kinek ad el? Annak, a ki legalább felét kifizeti vagy azon tul van magánvagyonra 10 hold föld vagy ház. 5 hold földet vesz; erre lefizet 1000 koronát, adós marad 2500 koronával, s ezt rákebelezeti az összes birtokára.

A többi zsellér 1 holdas és ennél kisebb birtokos birtokhoz nem juthat, de munkához sem, mert a vagyonosabb földmivesek igyekeznek a saját házi népükkel megtenni a munkát, mert nincs jövedelem, felemészt a birtokszerzési vágy. Ez még csak a szegény munkást illeti, a ki bir némi vagyonnal, s mivel rokonságban áll a gazdagabb földmivesekkel, elmegy munkába, s keres egy-egy keveset; de mi lesz a parcellázott birtokon volt cselédséggel? A ki ugyszólván gondolkodni sem tud kereseti forrásról, hozzá szokott a napi nősözláshoz. És ezt már láttuk mit csinál! Némi megtakarított pénzével ki megy Amerikába, ott sem találja helyét, vissza jön, elutazza a miye van, s haza kerül koldusan, s így hamarosan 2—3 év alatt a parcellázási izzsora tönkre tette a 2 legszegényebb néposztályt, s még 2 év tönkre teszi azokat, a kik a parcellázás útján oly drágán vásároltak.

Nem ez az intézkedés kellett volna az államtól, hanem mondta volna ki azt, hogy a papi hitbizományi birtokokat, melyek 1000 *) holdat meghaladnak nem szabad bérbe adni. Akkor boldog lenne a nép, a tanult gazdának volna hivatása, s nagy uraink sem járnának annyit külföldön, ha jövedelmet akarnának utána nézzenek birtokuknak. Ez az egyedüli mód hazánk jövődő holdogulására, s nem a parcellázás.

A kinek nem inge, ne vegye magára!

R. F.

Magyar felvidéki árpa a londoni árpakiállítás világbajnok győztese.

Az utolsó sörárpa-kiállítás Londonban, mely október 19—25-én tartatott meg, nagy meglepetéssel végződött. A világbajnoki díjat Liebmann céz, egy magyar felvidéki, u. n. tót árpával érdemelte ki, de még nagyobb meglepetés volt, hogy a már odaitélt díjat visszavonták és a kiállítás utolsó előtti napján egy angol eredetű árpának ítelték oda. Ezen példátlan eljárásnak az volt a magyarázata, hogy Liebmann nem rendelkezett annyi árpamennyiséggel, a mennyivel a kiállítási szabályzat értelmében a győztes magyar árpából rendelkeznie kellett volna. Az igazi magyarázat mégis az, hogy a szovinizmus győzött és utolsó pillanatban

*) Azért értem így, mert 1000 holdnál csekélyebb birtoktest kezelésére nem fizeti ki magát egy okleveles tiszt alkalmazása.

kicorrigálták az első benyomás okozta eredményt.

A londoni nemzetközi kiállításon tehát a Pozsony-, Nyitra-, Bars-, Hontmegyék által alkotott árpavidék jutott elsősegre és habár Németország- és Ausztriában rég megbecsült árpa e négy vármegye produktuma, mégis el lehetünk arra készülv, hogy ennek kereskedelmi tekintetben is üdvös eredményei lesznek, mert a londoni kiállítás jelentőségét érdeme szerint kell méltatnunk.

Hogy a világbajnoki győztes rangot az utolsó órákban az angol nemzeti szovinizmus ismét visszahuzta, az igazi szakköröket meg nem téveszti, a pozsonyi, nyitrai, lévai árpának világhire meg van állapítva.

Reánk nézve ez annyival becsesebb, mert a bécsi árpapiacson a mi felvidéki árpánk eddig a morvai után következett. A londoni árpa-kiállításon azonban a IV-ik osztályban (külföldi kétsoros sörárpa) az első díjat Liebmann felvidéki árpája és a második díjat Lichtenstein Rudolf herceg morva-árpája Kormauból nyerte. A szép ezüst kancsó tehát a felvidéki magyar árpának lett odaitélve.

A VIII. és IX. osztályban (nem kétsoros külföldi növények) a smyrnai, északafrikai és californiai árpa nyerték el az első díjakat.

Az angolországi árpánál a tisztaságra, a termés mennyiségére és a trágyázás által elért sikerekre adtak sokat. Az angolok már február-, márcziusban elvetették árpáikat s a legnagyobb termést egy-egy Worcestershire és Kentben termelt árpa szolgáltatta, 36 mm. pro hektár, vagyis 16·5 mm. magyar holdon. Ilyen termésmennyiségeknél jóval többet érnek el a mi felvidéki intenzív uradalmaink és hozzá nem műtrágyákkal, mint az angolok, hanem intensive istállótrágyázott, gőzekével művelt és alagesővezett földeken. (Lévai uradalom.)

Az angolországi győzelemnek annyival is inkább örvendhetünk, mert Németország mindent elkövet a finom, utólérhetlen magyar árpa kiszorítására s minthogy az angolok már a múlt évben is szépen vásároltak a bécsi piacon felvidéki magyar árpát, valószínű, hogy jövőre ez még nagyobb mérveket fog ölteni. Csak az a kár, hogy azt sem tudjuk, hogy ki az a Liebmann és hogy mely birtok árpájával érték el ezt a fényes eredményt?

y.

illetve Möser Albert szavai szerint — philisteri meggondoltsággal az élet lámpásával szép takarékosan elbánjon; holott még a vén kecske is megnyalja a sót.

Trágosz, a kit a természettudósok a kérődzőkhöz számítanak és a türelmes birkával közeli rokonnak vallanak, ugyancsak nem dokumentálja a jelzett rokonságot, vagy legalább is a tékozló fiu szerepében tetszeleg magának mindenképen. Erre a névre: »kérődző«, az ember önkéntelenül holmi buta hizódkörre, vagy türelmesen terhet hordó tevére gondol; de épen nem Trágosz röpke mozgékonyasága és izmos ügyességére. De, én Istenem! Ki ne ismerné a juh nénik és birka-hugák szűk látókörét, felénkségét és szendeségét, ellentétül Trágosznak! Ez, a milyen értelmes, olyan harciasan bátor. Míg a juh sok egyéb nyavalyája mellett megkerül és szédül, a kecskebak nem ismeri a szédületet, akkor van igazán elemében, ha szikláról-sziklára hágva, feltörhet a magasba.

A főthi dal költője azt mondja, hogy: »Fölfelé tör borban a gyöngy« és rögtön hozzá is teszi, hogy: »jól teszi, tőle senki e jogát el nem veszi«.

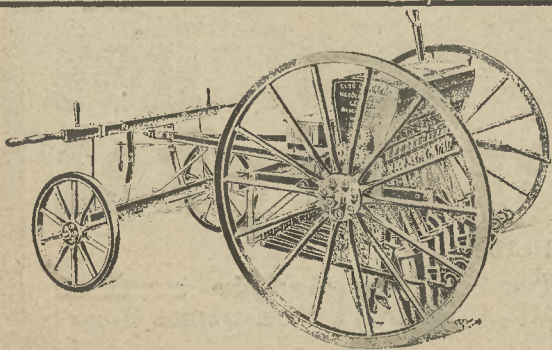
Trágoszt ellenben ez a czudar világ irigyen elítéli. Csak hallani kell, miként ítélnének róla az erdészek! Az állatvilág ezen clownját, a természet kegyéből humoristáját és ex professo, erőművészt az erdők legveszedelmesebb férgének merték elnevezni.

De hát nemcsak az erdészek utálják Trágoszt, hanem a boszorkányok is. Az alpesi tájak parasztjai, dehogy mulasztanak el, hogy a téhenistállóban egy — lehetőleg fekete, — kecskebakot el ne helyeznének, hogy távol tartsa a tejnek elzúllésében mesterkedő boszorkányokat.

De Trágosz jelenléte mindenféle betegségek ellen is biztos prophylaktikum. Nézzünk csak körül a versenyistállóban — akár Alagon is — ott láthatunk egy — ha mindjárt suta —

saanenvölgyi-bakot. Ha megkérdezzük a traintertől, hogy ez miről jó? azt a választ nyerjük: Az ember nem babonás. De hát ha nem segít a jelenléte — nem is árt. Magyarázatnak elvégre az is magyarázat.

Van nekem egy áldott jó lelkű barátom, a ki minden bogaramnak lelkes gondozója. Mikor a kecsketenyésztés érdekében sorompóba léptem, az első egyike volt, ki kecskéket szerzett magának és idylli fényképfelvételekkel kívánta demonstrálni, milyen áldás a jól tejelő kecske a háznál. Egy szép napon azonban lelkesedése a fagypontra is alább szállott. A bakja büzlenni kezdett, mint az a Senet hirensus természetes folyamánya. Hiába mondogattam neki, hogy a bak szaga legalább olyan kedves nekem, mint a patchoulyszag; hiába citáltam Luciunust, hogy a bakszag igen kellemes volt Pán istennek és hogy az Oleze hircema, melyről Horatius szatiráiban emlékezik a tiszteletre méltó szabóságnak is attribútuma, — mind ez nem változtatott

LOSONCI DRILL

tolókeres SORVETŐGÉP, alul- és felülvető szerkezettel.

Első losonczi mezőgazdasági gépgyár
BASCH ÉS TARJÁN mérnökök, LOSONCZ.

Kizárólagos vetőgépgyár.

Tessék árjegyzéket kérni.

Ritüntetve.

1906. Kolozsvár: Aranyérem.
1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél.
1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél

1907. Sepsiszentgyörgy: Aranyérem.
1907. Pécs: Állami ezüstérem.

ujtásokért.

A mit tudni kell minden gazdának!

II.

Mikor lehet a biztosítást felmondani?

A tüzbiztosítást a félnek jogában áll *minden pillanatban felmondani*, mert mindenki mindig oda biztosíthat, ahová neki jól esik. Az tehát nem áll, hogy a biztosítást *nem lehet felmondani*. És az sem áll, hogy az *árva-vagyont* ide vagy oda *muszáj biztosítanunk*, mert az erre vonatkozó törvényezik csak azt írja alá, hogy az árvavagyonnak tüzkár ellen biztosítva kell lennie, de hogy hol és kinél, *az mindenkinek szabad akaratában áll*. A felmondás azonban csak a biztosítás évfordulójától érvényes (lásd, hogy melyik hó hányadikán kezdődött a biztosításod, az az évforduló) és a folyó évi díjat köteles a fél megfizetni még akkor is, ha az új évből csak egy nap mult volna is el. Szintugy köteles a fél ilyen esetben a tartamengedményt visszafizetni és pedig a még hátralevő évek arányában. Az ilyen esetben a tartamengedmény a következőkép számítandó ki.

A biztosítás tíz évre kötött. Fennállt például hét évig. Az évi tartamengedmény 10 koronát tesz ki. Már most mennyit tartozok tartamengedmény fejében visszafizetni?

7-szer 10 az = K 70.— Mert a biztosítás 10 év helyett csak 7 évig volt érvényben, tehát a tartamengedménynek csak $\frac{7}{10}$ részét érdemeltem ki.

Egy tizedrésze a 70 koronának = 7 korona és hétszer 7 = 49 korona, tehát a hetven koronából 49 az enyém, 21 pedig a társaságé, mert azt a részét még nem érdemeltem ki, amiért is visszafizetni tartozom.

Ha azt és a folyó évi díjat visszafizettem, akkor senkinek semmi joga sincs többé tőlem valamit követelni és én a biztosítással oda megyek, ahová nekem tetszik.

Sok gazda azt hiszi, hogy neki egyebet nem kell tenni, mint fizetni s akkor már ő az ur. Nem igaz ám! Mindennél első sorban magának kell az embernek törődnie, mert hisz tudvalevőleg csak az van jól megtéve, a mit magunk teszünk meg; azt a szót, hogy »három is én« ki kell tehát teljesen törölnünk a szótárunkból.

Némely társaságnál szinte szokásszámba megy, hogy a kár kifizetése alkalmával a kárösszegeből le von két-három évi olyan díjat is, a mely a fél által majd csak egy két év vagy három év multával — tehát később — volna fizetendő. Ez semmi esetre sem jogos,

vagy helyes. Ehhez joga egy társaságnak sincs! *Elég, ha a fél a folyó évi díjat megfizette*, mert hisz a biztosításnál is úgy van, hogy »meghalt a gyerek s így megszűnt a komaság! De olyan is az, mint a sorsjegy, ha egyszer ki van huzva a száma, akkor megszűnt sorsjegy lenni. A tüzbiztosítás is megszűnik magától, ha a biztosított objektum leégett és a kár kifizetett. A társaság fentarthatja ugyan a szerződést még tovább is, de csak akkor, ha akarja.

Némely társaságnál az is szokás, hogy a kár kifizetése után a felet arról értesíti, hogy az ilyen meg olyan tétel biztosítása eddig meg addig — sokszor egy egész évig — »szünetel«. Ez is egy aféle biztosítási emberek agyában termett »fortély«, a melynek már azért sincs *jogalapja*, mert a díjat a féllel, mint azelőtt, ezentul is osztatlanul megfizetteti.

Már pedig, ha én megfizettem rendesen a díjamat, akkor bizony az én biztosításom egy tetele se szüneteljen, az ebadtáját! De ne ám, de még egy perczig sem, ne hogy egy egész évig ne legyen biztosítva, a miért én fizettem. Erről a szokásról tehát a társaságokat le kell szoktatni. Mert hol van az én vagyonom biztosítva, ha annak egy csekély részének is a biztosítása egy évig »szünetel«! az égbe, ugy-e?

Az ilyen fortélyokra a fél a leghathatósabban úgy felel, hogy tüstént felmondja a biztosítását és máshova biztosítja a vagyonát, még akkor is, ha a díjat az évre elvesztené, mert jobb 30—40 koronát elveszteni, mint ezret. És ki kezeskedik nekem arról, hogy nem-e már holnap ég le éppen a vagyonom azon része, a melynek biztosítása »szünetel«.

Igen veszélyes még némely gazda szokása, hogy elhallgatja, hogy a termését *közös szérűbe* rakja! Ez olyan fontos dolog, hogy ezért jogában áll a társaságnak a kártérítést egyenest megtagadni. Ha valaki *közös szérűn*, tehát többek által használt földön rakodik, úgy jelentse azt tüstént be, mert jaj neki, ha ott ég le a termése és ez a körülmény, hogy a szérű közös, nem volt bejelentve.

Még egyszer megjegyzem, hogy csak annak van joga kártérítésre, a ki a díjat pontosan megfizette.

A fél a biztosítási feltételek értelmében köteles a kár felvételi költségek *egy kis részét viselni*, de ez azonban *mindössze nem tehet ki többet, mint az összeg 5 %-át*. Ez méltányos is, mert hisz a kárbecslőnek sokszor messze kell vonattal és kocsival utaznia, mire a kár színhelyére ér, ennek még sok más költségei is

vannak, mit a társaságnak kell, hogy fizessen és a mi sok esetben tetemes összegre rug, méltányos tehát, hogy ezen költségek egy kis részét a fél is segítse viselni. Erre nézve minden 100 korona után 5 korona van megállapítva, a mit a társaság a *kártérítési összegből* levonhat kár felvételi költség czimén, ha akar.

Némely gazda, ha leég és kijön hozzá a kárbecslő, arra a kérdésre, hogy mi je égett el, azt feleli, hogy — a jó Isten tudja, én bizony nem tudom, mi minden.

Hát akkor ki tudja, ha az nem tudja, a ki nek a bőrén szárad? Tán a kárbecslő szopja ki a kis ujjából? Az ilyen ember aztán rendszerezsen meglegedetlen, mert hanyagsága folytán csak jóval később jön rá, hogy még mi mindene vészett oda a nélkül, hogy bemondotta volna a kár felvételét.

Mi a teendőnk tehát, ha tüzkár ért bennünket?

Először is bejelentjük azt azonnal a helyi ügynöknél is és ajánlott levélben a társaságnál, de azonnal.

A bejelentésre van már nyomtatvány, azt csak ki kell tölteni és azonnal elküldeni.

Azután haladéktalanul a községi előljáráshoz megyünk és egy *ártatlansági bizonyítványt* kérünk arra nézve, hogy a tűz keletkezésének nem mi vagyunk oka, azaz, hogy nem készakarva gyújtottuk fel a házat. Ezt a bizonyítványt magunkhoz vesszük úgy, hogy ha kijön a kárbecslő, azt azonnal átadhassuk neki, hogy a felvételhez csatolja. Ez által a csekélység által sok munkát megtakarítunk magunknak is és a társaságnak is és azt érjük el vele, hogy a pénzt 14 nappal hamarabb kapjuk kézhez, mintha arra várunk, a míg a társaság az ártatlansági bizonyítványt követeli, mert ezen bizonyítvány nélkül *nem szabad* kifizetnie a kárt a félnek.

Mindezek után kézhez vesszük a kötvényt, veszünk egy iv papírt, összehívjuk a ház népet és előtte megnézzük, hogy mi minden volt biztosítva és mennyire és a kötvény sorrendjén megállapítjuk és összeírjuk, hogy abból, a mi biztosítva volt, mi minden égett, pusztult el. Ilyenkor aztán kitűnő szolgálatot tesz a fentemlített *bevallási másolat*, a melyben tüzetesen, darabszám megvan nevezve minden, a mit annak idején biztosításra feladtunk, bevallottunk.

Az ilyen *előzetes felvétellel* nagyon megkönnyítjük a kárbecslő munkáját és azt érjük el vele, hogy tiszta képet látunk előttünk, se be nem csaphat bennünket senki, de meg nem is

rideg szándékán — a kecskének pusztulnia kellett gazdasági udvarából.

Különb a történeti igazság kedvéért meg kell említenem, hogy a latin forrással szemben áll egy német forrás, mely a szabók »bak« nevét másokra vezeti vissza; nevezetesen arra, hogy egy ostromolt az éhhalállal küzdő városnak volt egy találékony eszű szabója, ki bevarratván magát egy kecskebak bőrébe a bástyákon vigan ugrándozva oly művészileg mekegett, hogy az ostromlók abbéli hiedelemben, hogy a hol van még élő bak van élelem is, abba hagyták az ostromot.

A kecskebak és a szabó közt vannak azonban más vonatkozások is. A szabó a divat papja, a divatot szolgálja, sőt modell gyanánt is szerepel. Már Vergil és Martiál tudtak a bak szakállából készült sapkákról a elrejtésére. Szóval az első parókákról; de hát

szakállát sem hordja Trágosz hiába oly önérettel! Nem csak Meis rózsás kacsó simogattak hajdanában a hegyekben jártában, hanem a Henriquatre szakáll-viseletnek egyenesen modellül szolgált.

A kecskebak, mely unalmas hugocskáival flirtel és pásztorleányok iránt lelkesedik, sőt annyira török hitű, hogy még annak a fának gyümölesét is élvezzi, a melyet maga ültetett, még arról is nevezetes, hogy néha maga is tejel.

Hiába éneklí Menekász Vergil harmadik idylljében: A ki nem gyűlöli Bariaszt, fejje meg a kecskebakot, mert több esetet tudok, hogy kecskebakot fejtek, még pedig akad köztük rendes csecsbimbókkal is.

Azt persze nem tudom hirtelen elmondani, hogy miről jó az ilyen tej? A bőrét, hogy többre becsülöm, nyíltan hirdetem, tekintet

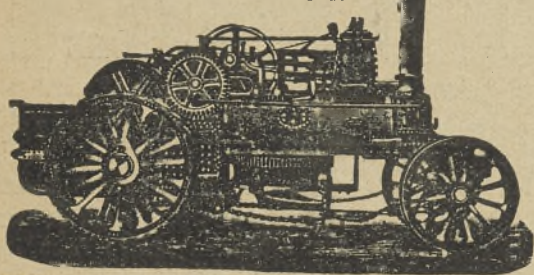
nélkül arra, hogy a mi örményeinknek annyira kedves a bozsenicza. Ankonában etettek velem egy bakkecskesonkát, a melynek nadrágszíjál alkalmas husán kívül olyan szaga volt, melyre ha vissza gondolok, menten ájulás környékez.

Még egyet. Ráfogják Trágoszra, hogy rut. Mire csak azt jegyzem meg, hogy magának szépséget már csak azért sem vindikálhat, mert — szellemes. Scherr német író mondja, hogy merő lehetetlenség egy szellemes férfit szépnek és egy szép férfit szellemesnek találni, mert az ész és szellem nyilvánulásai a földi szépség mennyei attribútuma — a nyugodtságot legalább nem zavarják, ha azt meg nem semmisítik.

Adácsi.

Boroszló Budapest

Kedvezményes árak és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legelőkétesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

élhetünk azután utólag azon képzeletben, hogy a kár készakarva, vagy tévedésből rosszul, tehát hátrányunkra lett felvéve, mert hisz tisztán előttünk áll, hogy mi minden égett el és mily kártérítési összegre tarthatunk ennél fogva igényt. S így nem kell a kárbecslővel veszekednünk, hamar és csendben-rendben megállapodunk és megmarad a régi, jó viszony a társaság és a fél között. Mert hisz a legtöbb per-patvarnak a szomorú világban főleg »félreértés« az okozója. A »tisztá számadás« a barátság legerősebb oszlopa.

Az ilyen rendes kárfelvételnél, a hol nincsenek, nem forognak fenn semmiféle kétes kérdések, rendszerint igen gyorsan is lesznek rendezve és kifizetve, mert hisz az aktákat átvizsgáló tisztviselő nem talál benne semmiféle kritizálni valót s így jóváhagyja a kárfelvételt és a pénztár csakhamar kifizeti a kárt a félnek, mert hisz nincs oka a kifizetéssel még várakozni, mert minden *rendben találtatott*.

A biztosításról még sok hasznos mondanivalóm volna, de majd más alkalommal akarom felhozni.

Egyelőre csak annyit akarnék mondani, hogy tisztázzuk a fogalmakat, igyekezzünk a tisztesség útján a fél és biztosító társaság közötti viszonyt tisztázni s akkor majd nem vonogatja senki a vállát és nem mosolyog »olyan furesán«, ha biztosításról lesz szó, hanem tisztelni és becsülni fogja mindenki a biztosítási eszmében rejlő, örökké varázserővel bíró ember és felebaráti szeretet és tisztelettel fog megemlékezni azon jótéteményekről, a melyek a biztosítási eszme fennállása óta éppen a szerencsétlen emberek, özvegyek és árvák fejére szálltak, minden czere-mónia, minden lárna nélkül, de annál hathatósabban. Barátja és védője, támogatója lesz akkor a biztosítási eszmének minden jólelkű és okos ember; de ahhoz előbb okvetlenül szükséges, hogy a nép legszélesebb köre megismerkedjék a biztosítás minden titkaival. Megismerkedjék saját hasznára és védelmére, de már csak azért is, hogy így azután a galád, lelkiisme-

retlen és rókatermészetű ember *lehetetlenné váljék* a biztosítók körében, már azért is, mert nem talál sehol egy oly buta és tudatlan embert, a kit a hazugságokat daráló, mosdatlan szája és arcának elefántbőre segítségével becsaphasson, megcsalhasson.

Ez legyen célunk!

Szászvárosi Grubacsevics Károly.

7-ik ábra. Komlófajták fűtős termése, a kolozsvári gazdasági akadémia komlóskertjéből. 1906. (1. futtaki, bácskai, 2. eredeti stájer, 3. eredeti golding, 4. eredeti elsassi, 5. eredeti daubai, 6. fogarasi kései saazi, 7. illyefalvi, spalti, 8. szenterzsébeti golding.) (A Wiener Landw. Zeitung 1907. 89. számából.)

Ujabb adatok a kerti komló botanikájához.

A komló (*Humulus Lupulus* L.) az Urtica-ceák családjába tartozó kétlaki növény, s mint ilyennek legközelebbi rokona a kender. A gazdasági művelésben a nővirágu növénye-

ket alkalmazzák. A természetben azonban felesen him virágu egyedek is vannak, s ha ezek pollenja megtermékenyíti az eesetszerű nővirágzatot a termőben a kendermaghoz hasonló, de annál kisebb magvacskát terem; melyből, ha a talajba kerül új komlónövényke csirázik, de ennek ivarérettségig való kifejlődése 3—4 évig is húzódván a kultúrában az éves inda hajtásnak közvetlenül a gyök feletti; még a talajban megérett részéből (dugványból) történik új komlóskertek ültetése.

Évelő fő része a föld színe alatt 15—25 cm. mélyen vegetáló *komlógyök* (Rhisom), melynek élete 20—25 évig is eltart a kerti művelésben. Gyakran 3—5 cm. vastagságra is nő s belőle fejlődnek a talajba 3—4 méternyire is behatolható gyökök; a gyök fején található rügyekből minden tavaszon a fölszínre 20—25 inda hajtás nő ki, melyek azonban csak egy nyáruak. Legtöbbször mellék-hajtások is fejlődnek a gyöktől — se nem gyökér, se nem szár — ezek a föld színe alatt

közel vízszintesen nyulnak, a töből táplálkoznak, hajszálgököreik nincsenek, de új növénykéik fejlesztésére képesek: ezek azonban már elvadulások.

A fölszínre törő indák héjszíne pirosbarna, vagy zöldes, a szár keresztmetszete 6 élű s az élek finoman fogazottak. A 8—10 méter magasra — balról jobbra — csavaradó komló-inda ezen tövisszerű kép-letekkel tartja magát a támasztó közegen, (a művelésben zsinegen vagy karón), ha azonban nincs alkalma felcsavarodni, úgy a földön elterülve, nem nő meg oly hosszsúra!

Az indákon ízék (internodiumok) vannak, közöttük levélbogok (nodiumok), illetve a alján 5 ujjú, derekán 3 ujjú s hegyén egy lemezűek az érdes levelek, melyek átellenesen helyezvén el pálhák kíséretében, fiatal komlónál csak egy lemezű karélyos a levélke, később 3 ujjú s majd 5 ujjú lesz. Ugyancsak a levélbogokról fakadnak a toboz termő mellékágak (ostor indák), melyek legalább 60—80 cm. hosszúak s tobozt alig teremnek, az inda felső negyedében

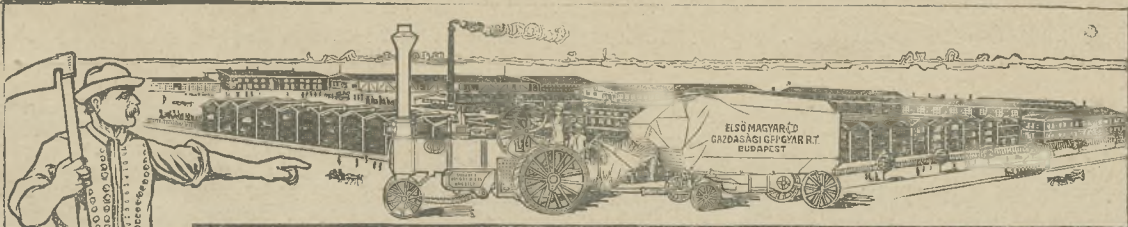
II. Mozsgói korai komló fejlődése

A kolozsvári gazdasági akadémia komlóskertjéből

8-ik ábra. Korai mozsgói fajta toboz fejlődése.

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST RÉSZVÉNY TÁRSULAT

ugyszintén **MAGÁNJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.)

Referenciák az ország minden vidékéről!

Szétválasztott rendszerű

**Gőzcséplő-
készletek**

mindinkább kurtulnak s a tobozterméssel együtt fűrtszerűek. Legtöbb toboz az inda közepén levő termő ágakon található.

A vadon előforduló himkomló egészen hasonló habitusu egész a termő ágakig, a melyeken toboz helyett zilált bugavirágzat lóg. A bugás elágazás minden száracskáján van kis virág, melynek ötösztatu leple sárgászöldes színű, s közülök 5 porzó áll ki, két hosszant összeragasztott portokkal, a melyben aránylag igen sok himpor (pollen) van, mely a tokok szét pattanása után a szél által messze is elsodortatik, innen van, hogy bár valamely komlóskert környékén nincsen vadkomló, mégis találunk termékenyítés révén fejlődött magvacskákat a nemes komlótermésben is! Miután pedig a magvas-toboz a sörgyártásban nem kívánatos, a kerti komlós tájékán a him (vad) komlót irtani szokták.

Mielőtt áttérnénk a toboz fejlődésére, jó lesz megismernünk a toboznak a komlóstőkén való helyzetével, s a *kivirítás biológiájával* is. Már említettem, hogy a toboz a komló-indának 20—25 mellékágain terem, s jellege a fűrtös termés, a menyinyiben egy mellékindán, annak 2-od és 3-ad rendű ágacskáin termővel együtt a szőlőtermésre emlékeztető fűrtöt képez. Rosszul fejlődött komlóstőkén kevesebb szokott lenni a termő ág, s azon is gyakran csak egyes tobozok teremnek — tehát nem csoportos (fűrtös formában) — ilyen eredménnyel a gazda aligha szokott megelégedni. Ideális komlótőnek az nevezhető, a melyen legalább a derekáig (a meddiga napsugár intenzív) meg van rakva termőágakkal s azok is 2—3-ad rendűleg elágaznak. Az 5-öd rendű elágazásnál már tulapró a toboz termés, mert a beárnyékolás is erős.

10-ik ábra. Schematikus tengelyrészlet a komló-tobozból.

De a fűrtös virágzat kialakulására befolyással van a fajta is. Itt nincs terem az ez irányú fejtegetésekre, egyszerűen csak utalok a 7. számú képre, melyen 8 kései érésű komló fajta fűrtje van bemutatva. Helyes formák az 1., 3., 5., 6. és 7. számú fajták termőfűrtje, mert tobozzal tömötten

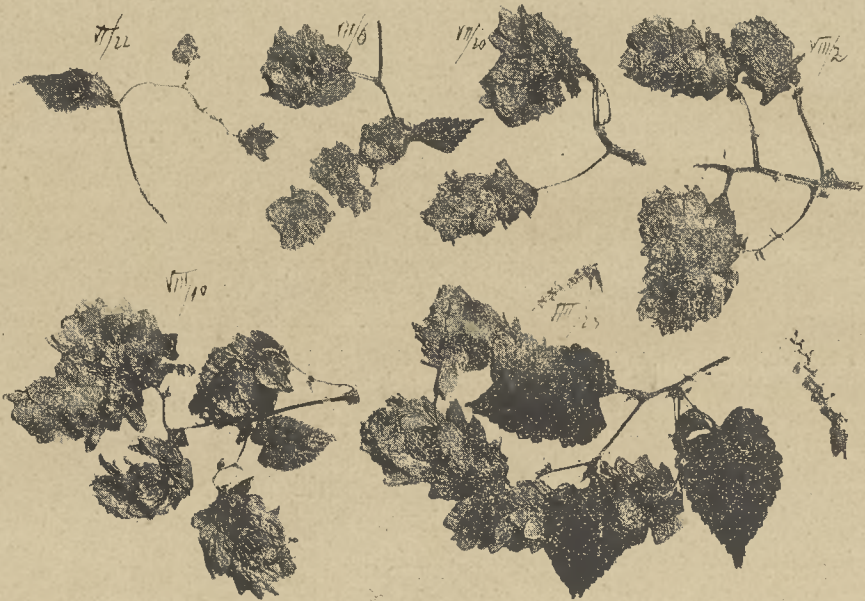
meg vannak rakva s azok egyenletes nagyságúak is.

A tobozfejlődés ismeretéhez szükséges még tudnunk, miként folyt le egy-egy komló tőkének, fajtának egy évi fejlődése, különösen az u. n. kivirítása, mi alatt a tőnek toboztermelését értjük.

Szükséges e téren tájékozódni azért is, hogy könnyebben érthessünk meg egy később következő tételt is »a komló honosodásáról!«

1908 óta módunkban lévén hivatalosan is gyűjteni nemcsak a komlótermelésre, de a komlóbotanikára vonatkozó megfigyeléseket és feljegyzéseket is: a feltett tételre vonatko-

Kései Golding komló fejlődése

A kolozsvári gazd. akadémia komlóskertjéből

9-ik ábra. Kései golding f. toboz fejlődése.

zól az ide iktatok egy táblázatot: (Lásd a táblát a 25-ik oldalon.)

Ez a táblázat 10 hazai komlóskert (illetve fajta) főbb vegetatív mozzanatait mutatja be: a tavaszi kihajtástól a tobozérésig való idő-közben megfigyelve.

Ezuttal csak a fejlődési időtartamokat tesszem vizsgálat tárgyává, némi tekintettel a geográfiai (magassági) fekvésre s a komló-fajtákra.

A legkorábbi (mozgó) tavaszi kifakadástól a legkésőbbi fajta a (zetelaki) kizöldüléséig 28 napi időköz van. Megmarad ez a distinkcio a komlóinda tetőzési koráig (teljes fejlettségig) és a kivirítás korszakában is, de a beérésnél már 35 nappal később érik a zetelaki komló. Ez azonban nem igen csodálatos, — lévén ez a kert az országnak a tengerszín felett legmagasabban (817 mtr.) fekvő kertje s annak Golding fajtája is ugyancsak kései érésű.

Ha azután az egyes helyek fejlődési idejének tartamát vizsgáljuk, úgy a fent jelzett két végletben azt találjuk, hogy míg a korai komlónak csak 72 nap kellett a beérésig (szüretig), addig a zetelaki komlónak 110 nap. A kivirítás időpontjában csak 26 nap a különbség, s nem érdektelen, hogy míg a tetőzéstől a kivirításig 15—20 nap csak az időköz, a kivirítástól a tobozérésig a korai fajtáknál is legkevesebb 6 hét kellett. Ez a változatos komlóérés gazdaságilag is fontos, leginkább a munkaszétosztás szempontjából. Így a külföldnek sok

nagy komlóvidéken sokszor munkahiány van, mert a komlóskertek egyszerre érnek be.

Talán nem lesz érdektelen ideiktatni két képet (8., 9. ábra), a melyek a kolozsvári gazdasági akadémia komlóskertjében levő fajták két fejlődési végletét; a korai mozgót és a kései golding-komlót mutatja be a fejlődések különböző időszakaiból. A mozgón junius 16-án már megjelentek az ecset-szerű kis nővirágzatok, a melyek a leragasztott 5 fázison át az érettségig fejlődtek. A VII-19. jelzésen a toboz nagyság, forma már tökéletes, de a tobozban a lupulin még csak festékszerűen van kiizzadva, de a július 25-iki fázisban már porszerű és szemcsés s tömeges volt a lupulin, a toboztermést tehát szedni lehetett.

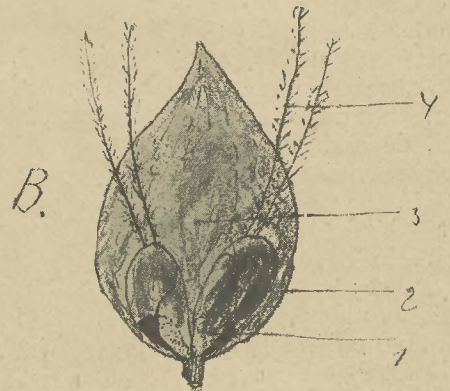
Ezzel szemben a Golding-fajú táblán már kevésbé fokozatos a tobozfejlődés, s így a kivirítástól (VI—22.) a következő fokig rohamos a toboznövekedés s már a 4. fázisban jellegzetes a toboz alak is. Megjegyzem, hogy ezen képek $\frac{1}{3}$ -al kicsinyítve vannak.

Mindezen fejlődéstani mozzanatok összefogva azt találom: hogy a *helyi fekvés* szerint később vagy korábban zöldelvéni ki (tavaszkor) a komló, a kivirításhoz nemcsak a komlóinda teljes kifejlődésére (hogy tetőt érjen) van szükség, de bizonyos nyári hőmérsékletre is, ezzel ellentétben a *tobozfejlődést* (beérést) már a helyi fekvés szabja meg inkább s azt kevésbé befolyásolja a maximális hőmérséklet, mint inkább a sok, több napon át tartó érlelő napmeleg.

Ezzel vázolván a toboz biológiáját, áttérhetünk az egyes toboz morfológiájára!

*

Ismétlés, hogy a toboz a komlónak füzéres nővirágzata, mert a csoportosan ülő virágcskákat egy közös tengelyre mintegy fel vannak fűzve. Ez a tengely (10. ábra) a toboz egyenes szárának a) zezugos (könyöklős) folytatása, mely a toboz virágzatának a gerinczét, vagy

11-ik ábra. Nővirágzat (pikkely) részlet a komló-tobozból.

a hogy a gyakorlatban nevezik, *tengelyét* képezi. Azért könyöklős, mert a töréseken kevésbé fejlődött 3—4 száracskát találunk s ezeken ül a kis virágcsoport. Ennek legbelső tagját a két termő képezi (11. ábra), melyet két fedő pikkely zár be, s az egész virágzatot kívülről borító murva takarja el, de

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

A komló termő helye	A komló fajta	A termőhely ten-gerszín feletti magassága mtr.	A tavaszi kifakadás ideje	A komlóinda te-tőt ért	A kivirítás ideje	A toboz érés ideje
Mozsgói (Somogy m.)	korai stajer	163	IV/10.	V/15.	V/30.	VI/22.
Ács (Komárom m.)	korai saazi	160	IV/15.	V/16.	VI/2.	VII/9.
Letenye (Zala m.)	közepes saazi	210	IV/12.	V/10.	V/26.	VII/18.
Nagyvárad (Bihar m.)	" "	126	IV/20.	V/25.	VI/5.	VII/25.
Csász (Fejér m.)	" "	150	IV/14.	V/20.	VI/2.	VII/30.
Kolozsvár gazdasági akad.	spalti	346	IV/25.	V/30.	VI/13.	VIII/15.
Székelykeresztúr	Golding	389	V/2.	VI/8.	VI/20.	VIII/19.
Czintos (A-Fehér m.)	würtembergi	290	IV/26.	V/30.	VI/15.	VIII/21.
Palánka (Bácska)	kései bácskai saazi	88	IV/10.	V/14.	V/29.	VIII/25.
Segesvár (N.-Küküllő)	würtembergi kései saazi	383	IV/25.	V/28.	VI/19.	VIII/26.
Zetelaka (Udvarhely)	Golding	817	V/7.	VI/12.	VI/26.	VIII/27.

ez már a tengelyen ül. A kétféle takaró (pikkely és murva) levélke között erős különbségek vannak. A pikkely levélke finomabb lemezű, hegyesedő, dus ereztű s alsó részükön öblösek, melyekbe mintegy beleburkolódik a termő, sőt azzal megtermékenyítés esetén össze is nő, ezáltal szárnyat kapván, a továbbterjedésre válik alkalmassá. Ezen pikkelylevelek fontossága azonban az, hogy tövük mindkét oldalán, de különösen hátlapjukon tele vannak tejcs mirigyekkel, a melyekből a lupulin secretálódik ki. Ezen pikkelylevélkéket kívülről a murvalevélké takarják, melyek nem oly hosszukásak, kevésbé ereztettek, zöldes színűkkel arra vallanak, hogy a lomblevelek régiójához tartozhatnak, habár csak korcsosodott formában. Ezt igazolja az is, hogy helyökbe sokszor igazi komlólevélké nének ki, a melyek a toboz ellombosodását okozzák.

A kezdetleges — ecetszerű — tobozból kiálló finom pihék a termő bibéjét képezik, melynek szálára reákerül a szelek szárnyain utazó pollen, s megtörténik a termékenyítés. A termő megduzzad, fejlődik, a borító pikkely szintén nő, úgy, hogy a magvas toboz azért nagyobbra is nő, mint azon tobozok, melyekben nem sikerült a termékenyítés, s a sörgyárosoknak így kívánatos.

Elvirítés után (akár történt megtermékenyítés, akár nem) elszáradnak a bibeszálak s kihullanak; a virágfüzérké fejlődnek s így az egész toboz is nyulik, szélesedik s a fajtát jellemző alakot nyer.

Csérer Lajos.

KÉRDÉSEK ÉS FEJELETEK.

Kérdés. Sertéshizlalás.

Huszonöt drb mangalicza süldőt vetettem be hizóba december 1-én. A hizlalást főzött burgonya és árpadarával kezdettem és folytatom január 15-ig. Ezen időn túl kukoricza darával szándékozom hizlalni kizárólagosan. Mennyi kukoricza dara adag a helyes, hogy a hizás jól menjen és a sertések meg ne zabáljanak. A sertések sulya páronként január 15-én circa 180 kilóra tehető.

L. W.

Kérdés. Elgyepesedett luczerna.

Most meg luczernásom 3-ik évébe és az ősszel már is tapasztaltam, hogy elgyepesedett. Már pedig az elgyepesedett luczerna 3 évnél nem lehet öregebb. Kivész. Eddig az

elgyepesedett luczernákat erősen fogasoltam keresztül és kasul tavasszal. De nem használt. Valami radikálisabb eszköz kellene erre. Kérek szíves felvilágosítást arra nézve, hogy milyen eszközt szerezzek be, hogy luczernásomat a gyeptől megmentssem, és ezzel életét meghosszabbítsam?

Gy. V.

Kérdés. Répa, répa után.

Vetésforgó viszonyaimat a száraz ősz és e miatt a felszánthatás lehetősége szerint megválasztott táblák megzavarták. Egy 8 holdas táblára, a melyen a múlt évben takarmányrépa termelt, kénytelen vagyok újra takarmányrépát vetni. Mit tegyek, hogy a termés sikerét biztosítsam?

L. D.

Kérdés. Kocsikenőcs házi készítése.

Sok csalódásom van a szekér kenőcsökkel, a melybe mint mondják némely gyárosok a suly szaporítása végett barytot kevernek. Lehet-e szekérkenőcsöt odahaza előállítani, és mi kell hozzá?

J. P.

Fejelet. Méretek a tehénistállóban című kérdésre.

Mindenekelőtt azt kívánom megemlíteni, hogy egy oly istállóban, melynek belső világossága 10 méter, nagy pazarlás a jászlatok és járdákat az épület hosszába építeni, hanem keresztbe kell rakni a jászlatokat, oldaljárdákkal. Erről egy pár próbamérés kérdésttevőt könnyen meggyőzheti. A beosztást illetőleg a következő adatokat fogadhatja el. Egy tehénnek a jászollal és féljárdaszelességgel szüksége van 3-40—3-50 méterre. Egy más mellett álló több tehénnek, hogy kényelmesen lefekhessék, 1—1-30 méter távolság kell. Természetesen, hogy a tehénfajta kisebb vagy nagyobb termetű, sokat nyom a latban. Egy borju számára a ketreczben 1-40—1-60 négyzetméter térség kell. Dupla jászolsoroknál a jászolközök szélessége 1-50 méter. A dupla állás hossza középjárda és jászlatokkal együtt 7—7-50 méterre tehető. Célszerű az istálló egyik hosszoldalán a trágyatelepet, másik hosszoldalának mentén a répa és szecskázó kamrát elhelyezni, és ha lehet, közepében a füllesztő-ketreczeket is elhelyezni. A trágya kihordására kis vasutat bevezetni, hogy a kezelés tminél kevesebb személyzet bírja meg.

C.

Fejelet. Nyulszapuka vetőmag mennyisége című kérdésre.

A nyulszapukát hazai viszonyaink között célszerűbb védőnövénynek vetni. Legjobb védőnövénye — legkevésbé beárnyékolja —

a tavaszi gabonafélék közül a ritkábban vetett árpa, az ősziak közül a rozs. Ha tehát árpát választ védőnövényül, akkor az árpának megfelelő vetési időben vetődik el, úgy, hogy előbb az árpa, majd arra keresztben ugyancsak géppel a nyulszapuka lesz elvetve. Lehet azonban az árpa elvetése után a nyulszapukát szórta is vetni. Hogyha pedig őszi rozs lesz a védőnövénye, akkor kora tavasszal, a mikor még a rozs alacsony és a talajra vetőgéppel rá lehet menni, el kell vetni, de itt is lehet a szórt vetést alkalmazni, minden esetre a sorbani vetés mindig ajánlatosabb. Szórt vetésnél 15—18 kg., sorosnál 12—15 kg. lesz a megfelelő vetőmagmennyiség kat. holdankint.

Legány Ödön.

Fejelet. Vörös heretermések hanyatlása gőze szántás után című kérdésre.

Hogy a föld altalajának erőteljes lazítása oka lehet a vöröshere gyengébb diszlésének, azt megerősíti Wölfer is az ő »Grundsätze und Ziele neuheutlicher Landwirtschaft« (1907.) című most megjelent munkájában. Hogy foszfátózással az ilyen földeket hereképesebbé lehetne tenni, az azért nem valószínű, mert a vöröshere nagy igényt táplál a mész és káli iránt, de csekélyebbet a foszforsav irányában. A mész és kálitrágyázástól jobb segítséget lehet reményleni.

P.

Fejelet. Zabnak műtrágyája homokon című kérdésre.

Igaz ugyan, hogy a zabra is az áll, a mi a többi gabonafélére, hogy attól bő termést csak akkor várhatunk, ha a talajban elegendő tápanyag áll rendelkezésre, mégis ezt a zabnál nem igen veszik figyelembe, lévén a zab a gabonafélék legélelmesebb növénye, a talajban levő tápanyagokat jobban tudja kihasználni. Ez az oka annak, hogy a zabot a trágyázás előtt és nem utána termelik. Pedig a zab a trágyázást meghálálja, terméstöbblettel nagyon is megfizeti a trágyázásra kiadott költséget. A műtrágyák közül különösen a foszforsav tartalmu trágyát hálálja meg, tekintettel azonban arra, hogy homoktalajjal van dolga, ezen kívül a kálitrágyának alkalmazása is indokolt lesz. Célszerűbb lett volna ezeket már az őszi szántásra kiszórni, de most már csak ha a hó eltűnik és a talajra rá lehet menni — legkésőbb pedig a tavaszi vetési munkálatok végzése előtt — szórasson ki kat. holdankint 150 kg. 18%-os szuperfoszfátot és 50—60 kg. 40%-os kálitrágyát. Ezen két trágyaféle együttesen is elhinthető. Tavasszal, ha a fejlődés nem lesz kielégítő — és ez valószínűleg úgy lesz — akkor fejtrágya gyanánt 40—60 kg. chilisalétromot is alkalmazzon, mely mennyiséget két egyenlő részletben szórta el és pedig felét egynéhány nap múlva a kikelés után, másik felét 3—4 hét múlva. Ügyelnie kell arra, hogy a chilisalétrom harmat felszáradása után hintessék, áll ez különösen arra az esetre, ha napos idő van.

Megjegyezni kívánom, hogy határozottan kedvező eredményt biztosítani ezen műtrágyázás után nem lehet, mert hogy az kedvező hatását kifejthesse, ahhoz sok körülmény játszik közre. Sokszor olyan okok miatt marad el a hatás, a miről az ember nem tudott vagy annak bekövetkezésére nem számított, miért is helyesebben cselekszik a gazda, ha mielőtt a műtrágyák nagybani alkalmazásához hozzáfog, műtrágyázási kísérleteket végez.

Vöröslóheremagot vásárlók.

Kisarankás áruért 175 K-ig, Arankamentes áruért 185 K-ig fizetek métermázsánként ab vidéki állomás, ott átvéve és kifizetve.

Ajánlatot és 5 kilós mintát utánvétellel kér, az eladó mennyiség közlésével

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magnagykereskedése Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 33.

Végül hangsúlyozom, hogy nemcsak trágyázással, hanem helyes talajmiveléssel és megfelelő elővetemény megválasztásával lehet a termés nagyságára befolyást gyakorolni. Így például kérdéstevő esetében okosabb lett volna rozs helyett trágyázott káposztát választani előveteménynek.

Legény Ödön.

HIREK.

Még valami a kukoriczatépésről.

A »Gazdasági Lapok« ez év jan. 5-ki sz.-ban megjelent »Tapasztalatok a kukoriczaszártépésről« című cikkét nagy érdeklődéssel olvastam, annál inkább, mivel én is bírok egy Ásványi-féle tépőgéppel, melyet még múlt év jun. havában rendeltem meg augusztusi szállításra, de csak november elején kaptam meg, mikor ugyanis az amugy is száraz időjárás következtében tengeri szárom annyira kiszáradt, hogy nedvesség híjjában azt bevermelnem nem mertem, egy locsolási próbán pedig már egy ízben keresztülmentem, mikor ugyanis az egész bevermelt és meglocsoltságos szárom, mely az igaz csak szecskázva lett, megpenészesedett, holott vastag földréteg borította. Arra a gondolatra jöttem tehát, hogy az erősen kiszáradt és feltárt tengeriszárat pelyvával rétegezve, miután a bél mégis csak tartalmaz némi nedvességet, raktározom el és lett belőle egy igen kitűnő takarmány, melyet minden marha jó étvágygyal a legkisebb ízék hátrahagyása nélkül fogyaszt el, a mellett elkerültem a bevermelési és elföldelési költségeket. Tudtommal az elvermelt takarmány az erjedés következtében veszít valamit tápértékéből, lehet azonban, ez kipótolódik a könnyebb emészthetőség révén, ezt eldönteni azonban tudományos kísérletezésekre lenne szükség. Ordódy Lajos ur óhajának kívántam eleget tenni, midőn eljárásomat az igen t. gazdaközönsséggel közöltem, kíváncsi is lenne, hogy minél több kísérlet, tapasztalat jutna nyilvánosságra, hogy az ember azt az irányt kövesse, mely leginkább célravezető. Végül pedig, a mi az Ásványi-féle szártépőt illeti, az egy igen kitűnő, gyorsan dolgozó gép, mégis van egy nagy hibája — igen drága, a kereslet arányában fokozódik annak ára és így kevésnek adott meg a mód, hogy ezt a máskülönbben kitűnő és praktikus gépet beszerezhesse.

Egy erdélyi birtokos.

és általában a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet adományozta. Mezey Gyula egyszersmint ügyvezető alelnöke a Nyitrai. gazd. egyesületnek és mint ilyen, oly buzgó működést fejt ki, a mely a gazdatársadalom legnagyobb elismerésével találkozott. Nemcsak Nyitra megye gazdáit, hanem az ország gazdaközönsségének az a része, a melynek módjában állott Mezey Gyula áldásos tevékenységét a közjavára figyelemmel kitérni, örvend a kitüntetésnek, melynek Mezey Gyula részese lett. Igazán megérdemelt kitüntetés ez, a melynek Mezey részese lett. Fogadja szerencsekívánatainkat.

Eljegyzés. Poszvek Nándor, a szatmár-megyei G. E. ügyvezető titkára eljegyezte Novák Erzsike urhölgyet. Fogadja a jegyes-pár szerencsekívánatainkat!

Károlyi Sándor gróf szobra. Az Országos Gazdasági Egyesület néhai nagyérdemű elnökének, Károlyi Sándor grófnak emlékét akarta megörökíteni, mikor a magyar gazdaközönsséggel szobrot emeltet a jeles főurnak, a ki hervadhatatlan érdemeket szerzett az ország gazdasági föllendítése körül. A szobor megmintázását Strobl Alajos szobrásztanárra bízta, ki munkájával már el is készült. A szobor-bizottság, melynek elnöke Dessewffy Aurél gróf főrendiházi elnök, most vette át a művésztlől az emlékművet, a mely kitűnően sikerült. Károlyi gróftól padon ülve ábrázolja a művész, a mint a messzeségbe tekint. A másfél életnagyságu szobrot bronzba öntik, míg a padot hazai gránitkőből faragják. E munkálatokkal még az idén elkészülnek és a szobrot a Városligetben fogják fölállítani, a Mezőgazdasági Múzeum történelmi épületesoportja előtt.

Kereskedelmi szerződéses tárgyalások Romániával. A román kormány képviselői, névszerint Pherekide Miklós képviselőházi elnök Porumbaru volt miniszter, Assan kereskedelmi kamarai elnök, Bratianu képviselő és Morandini vámigazgató Bécsbe utaznak, hol a kereskedelmi és vámszerződés megkötését célzó tárgyalások a külügyminisztériumban kedden megindulnak. A tanácskozások Bécsben azonban csak néhány napon át fognak tartani, mert a tárgyalásokat már a közel jövőben Bukarestben fogják folytatni, a hová a magyar és osztrák kormány képviselői e hónap vége felé fognak utazni.

Francia-amerikai kereskedelmi szerződés. Hir szerint a hónapok óta függőben lévő kereskedelmi szerződés és tárgyalás a francia és északamerikai kormányok között befejezést fognak mostanában nyerni. A francia kormány késznek nyilatkozott, hogy gyapotra, petroleumra és bizonyos gépekre vámmérséklést engedélyez, míg Amerika 20 százalékos vámengedményben részesíti a francia pezsgőt és más francia bort.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya folyó hó 3-án tartotta az évi első gyűlését. A gyűlés legfőbb tárgyát az 1908. évi költségelőirányzat megállapítása képezte, amit a választmány az elnökség javaslata alapján változatlanul elfogadott. A Temesmegyei Gazdasági Egyesület átirata kapcsán elvileg kimondotta a választmány a lépfene elleni kötelező védőoltás elrendelésének szükségét s egyben elhatározta, hogy ezen kérdés részletes kidolgozására a vármegyei törvényhatósági állatorvost fogja felkérni. Ezután behatóan foglalkozott a választmány az új eselédttörvény értelmében kiállítandó *bérlevelek* kérdésével, melyeknek egyöntetűsége céljából az egyesület elnöksége egy *bérlevél-mintát* dolgozott ki, amit a választmány csekély módosítással el is fogadott s egyben megbízta az elnökséget, hogy ennek az alapján az egyesületi tagok részére szükséges mennyiséget irassa össze és nyomassa meg s azokat a lehető legolcsóbb áron bocsassa a gazdák rendelkezésére. Végül az Első Magyar Gépgyár Részvénytársaság felhívása folytán hozzá járult a választmány ahhoz, hogy a nevezett gépgyár által előállított gőzszántó-gépnek valamely Arad mellett fekvő nagyobb uradalomban leendő bemutatása érdekében az egyesület elnöksége a tárgyalásokat megkezdhesse.

A birtokrendezési törvények. Az igazságügy-minisztériumban Imling Konrád államtitkár elnöklésével ma délután négy órakor szaktanácskozmány volt az 1836. évi XII. törvények némely intézkedésének módosítása tárgyában. Az értekezleten résztvettek az igazságügyminisztérium részéről Töry Gusztáv államtitkár, Szász Béla miniszteri osztálytanácsos, Sebess Dénes dr. kir. ítélőtáblai bíró, mint előadó, Bartha Rikárd dr. törvényszéki bíró és Börcsök Andor albíró, a be ügyminisztérium részéről Viczián István dr. miniszteri segédtitkár, a földmivelésügyi minisztérium részéről Sierbán János m. kir. jószágigazgató, Papp-Ragály dr. miniszteri osztálytanácsos és Rochlitz Dezső dr. kir. erdőfelügyelő, a pénzügyminisztérium részéről Antalffy Antal és Kollár Dániel középonti felmérési feiügyelők, az OMGE. részéről Makfalvai Géza, továbbá Gyárfás Ferencz, Avedik Simon és Zsirus Kálmán kuriai bírák, Perényi Zsigmond báró főispán és Baross János országgyűlési képviselő. A szaktanácskozmány behatóan foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy az ország erdélyi részeiben érvényben lévő birtokrendezési törvények, valamint e törvények módosítása tárgyában kelt s immár alkotmányos tárgyalás alatt levő törvényjavaslat rendelkezései mennyiben volnának kiterjesztendők az ország királyhágón-inneni részeire is.

A földmivelési kormány új tanintézetei. A folyó évi költségvetés megokolása szerint a földmivelésügyi miniszter ez évben az erdő-örök gyermekeinek nevelésére két internátust fog létesíteni. Az egyiket Rózsahegyen, az ugynevezett Honvédlaktanya épületben, a másikat pedig az idegen kézből most visszaszerzett Rákóczi-kastélyban Zborón. Az erdő-örök félreeső helyeken laknak és pedig legnagyobb részt nemzetiségi vidéken. Az ilyen szülők vagy idegen tannyelvű elemi iskolába kénytelenek járni a gyermekeket, vagy pedig házon kívül taníttatni. Erre pedig ritkán van pénz és sok szegény erdőörök gyermekét egyáltalában nem iskoláztathatja. Az internátusokban a gyermekek tanításáért nagyon mérsékelt díjat fognak fizetni, egyébként pedig az internátusok fedezetlenül maradó kiadásait a földmivelési tárcza fogja fedezni.

Abraktakarmányszállítási díjkedvezmény. A kereskedelemügyi miniszter a takarmányozási

GÖMÖRY JÁNOS Gömör-Kishont és több nemes vármegye táblabírája, Szász Coburg gothai Fülöp herczeg nyug. vezérigazgatója, az uralkodó Szász Coburg gothai herczeg titkos tanácsosa, a III. oszt. vaskoronarend tulajdonosa, a Ferencz József-rend lovagja, a Szász Ernesztina házirend nagykeresztése, december hó 29-én, élete 95-ik, boldog házasságának 45-ik évében, rövid szenvedés után, Serkén, gömörmegyei birtokán elhunyt, és december 31-ikén a szerkei sarkertben örök nyugalomra helyeztetett. Mint Szász Coburg gothai Fülöp herczeg uradalmának jószágkormányzója hosszú éveken át vezette ezen nagy kiterjedésű uradalmak kezelését a legnagyobb buzgalommal, s a mezőgazdaság iránt érzett igaz szenvedély és szeretettel. Ritka magas kort ért el közszeretettel és tisztelettel övezve fenséges urának megelégedésére. Szerencsések voltunk közvetlenül tapasztalhatni azt az igazi lángoló gazdai szenvedélyt, a mely nemes lelkiületét hevítette, és szívósságát, a mely minden cselekedetében vezérelte. Már jó benn a 90-es években, még mindig érdeklődött a mezőgazdasági szakkérdések iránt, a mi ruganyos elméjének fényes bizonyítéka volt. A kor végre megtörte a majdnem százados életerőt és bus özvegye szül. Ragályi Rozália, és gyermekei Gizella, Olivér, és nővére Oktávia szerető környezetéből elragadta őt a halál. Mi gazdák, kik közül mint százados tölgy magaslott ki, mely fájdalommal gondolunk arra, hogy elvesztettük kitűnő gazdatársunkat, s egy derékkel ismét megfogytunk. Legyen könnyű neki a szeretett föld! Béke hamvaira!

Kitüntetés. A király Mezey Gyulának, a Vág balparti ármentesítő és belvíz szabályozó társulat igazgató főmérnökének az ármentesítés

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönység figyelmét a

*** budapesti ***

gyapju-aukcziókra,

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg. Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál: *****

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

A Bór- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és közsóvesznél, a csukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Szinye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsrpart 8.

célokra rendelt korpa, olajpogácsa, árpadara, kukoricadara és malomkonkolyra szállítási díjkedvezményt engedélyezett. A díjkedvezmény — mely a magyar királyi államasutak összes vonalaira és a pécs-barcsi vasut vonalaira érvényes — 15%-os mérséklésnek felel meg. E kedvezmény folyó évi november hó 20-tól visszavonásig, illetve legkésőbb jövő évi április hó végéig marad érvényben. A kedvezményből ki vannak zárva a határállomásokra rendelt küldemények, továbbá a Budapestre helyben és Kőbányára helyben rendelt abraktakarmány-küldemények is. A takarmánykereskedők részére szállítandó erőtakarmány-küldemények sem részesíthetők a fenti díjkedvezményben. Az engedélyezett 15%-os díjkedvezmény csak oly erőtakarmány-küldemények után fog a vasutak részéről alkalmaztatni, a melyek állattenyésztéssel foglalkozó gazdák részére takarmányozási célokra rendeltetnek meg, a mi a rendeltetési hely szerint illetékes *vármegyei gazdasági egyesület*, vagy az *OMGE.* által kiállított s a feladás alkalmával a szállítmány fuvarleveléhez melléklendő bizonyítvánnyal igazolandó s a melynek fuvardíja az átvéő által fizetendő. A kereskedelemügyi kormány számolván azzal, hogy azok a kisgazdák, a kiknek szükséglete nem tesz ki egy egész kocsi rakományt, társulás vagy a gazdasági egyesületek közvetítésének igénybevétele esetén juthassanak e kedvezmény élvezetéhez, ebből folyólag megengedte, hogy a kedvezmény valamely hazai gazdasági egyesület címére igazolvánnyal bérmentetlenül feladott erőtakarmány küldemények után is a fentjelzett egyéb feltételek betartása mellett alkalmazható legyen. Minthogy az OMGE. a szóbanforgó igazolványok kiállítására szintén fel van hatalmazva és hogy az igazolványok gyors szétküldése az adatok hiányos megírása miatt fennakadást ne szenvedjen, pontosan közölik a feladó és címzett nevét, lakhelyét, továbbá a leadó állomás nevét, a küldendő abraktakarmány nemét (korpa, olajpogácsa, árpadara, kukoricadara és malomkonkoly) s végül az igazolvánnyal küldendő szállítmány hozzávetőleges súlyát. Minden egyes alkalommal a kiállítandó igazolvány után posta- és kiállítási díj czímen 20 fillér küldendő levélbélyegben. Ugyancsak 15%-os szállítási díjkedvezményt engedélyezett a kereskedelemügyi miniszter a szalastakarmányok szállítására, a melyek igénybevételenél ugyan csak az abraktakarmányok szállításánál érvényes kikötések vannak érvényben.

Czukorrépa-termelők szervezkedése. A czukorrépa-termelők tavaly megindított szervezkedése a befejezéshez közeleg. Az egyes czukorgyáraknál érdekelt termelők vidékenként megalakították a maguk szövetségét, most pedig legujabban a szervezkedést irányító bizottság, a melyet a répatermelők nagygyűlése küldött ki, január 17-ére gyűlést hívott össze, a melyen a cukorrépa-termelők Országos Szövetsége végleges megalakulását mondják ki. Ez a gyűlés állapítja meg a működési programot, határozza a szövetségi tagok fölveteléről, végül megvitatja, hogy a szervezet micsoda magatartást tanúsítson a czukorgyárakkal szemben. Hir szerint a különböző szövetségekbe 100—120.000 kataszteri holdon termelő érdekeltség szervezkedett.

Magyar czukorgyárosok gyűlése. A Magyar Czukorgyárosok Országos Egyesülete e hónap 4-én elnökének *Hatvani-Deutsch* Sándor elnökletével ülést tartott. Az elnök beható fejtegetésében megvilágította, hogy az Ausztria és Magyarország közötti czukorforgalomnak a kiegyezésben történt szabályozása, ha hazánk részéről nem jelentéktelen áldozattal járt is, mégis kívánatosabb az előbbi bizonytalanságnál. Közölte továbbá, hogy információ szerint a szűrtaxmentes forgalom szabályozására vonatkozó rendelet mihamarább közzé fog tétetni. Hogy az osztrák czukor rövid idő alatt ne áradhasson be az országba, a szűrtaxmentes mennyiség hónaponként percentuáliter fölösztatik s az évi mennyiségnek legfeljebb 12½ százaléka lesz egy-egy hónapban az országba behozható. A gyűlés az elnök közléseit megnyugvással vette tudomásul. *Zichy* Andor gróf alelnök behatóan foglalkozik az osztrák czukoradónak nyolcz koronával

történt leszállításával. Utal arra, hogy az adó leszállítása Német- és Franciaországban is a fogyasztás növekedésével járt. Javasolja, hogy az egyesület kérje a kormánytól a czukoradó leszállítását. *Hatvani-Deutsch* Sándor elnök szerint a kormány jelenleg nem hajlandó államháztartási okokból az adó leszállítására. *Robitzek* és *Selevér* czukorgyári igazgatók csatlakoztak *Zichy* fejtegetéseéhez. *Kuffner* Károly báró és *Patzenhofer* Konrád hozzászólása után a gyűlés a következő javaslatot fogadta el: Minthogy az ország mai pénzügyi helyzete mellett nem remélhető a czukoradónak leszállítása, az egyesületnek arra kell törekednie, hogy az adóleszállítás a czukorfogyasztás emelkedésével következze be, illetve, hogy a czukorfogyasztás emelkedésével kapcsolatosan beálló czukoradó-bevételi többletek a czukoradó leszállítására fordíttassanak. Ezért azt indítványozza, hogy az egyesület írjon föl a kormányhoz s kérje, hogy ha a következő három év folyamán a hazai czukorfogyasztás az előző három évi fogyasztás átlagához képest évi 100.000 métermázsaival emelkednék, a mi a czukoradó-bevételeknek 3,800.000 koronányi emelkedésével járna; akkor a czukoradó nálunk is az osztrák színvonalra szállíttassék le, mint-hogy föltehető, hogy az ily körülmények között esetleg beálló adócsökkenést a fogyasztás emelkedése hamar ki fogja pótolni. Az elnök bejelentette, hogy az osztrák czukorbecsmpészése ellen a kormány meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket. Az osztrák czukorka- és csokoládé-gyárak versenyével szemben az egyesület a kormány támogatását fogja kérni, egyben maga is mindent megtesz a magyar czukoripar védelmére.

Kuba czukortermése. Szakértői becslés szerint Kuba czukortermése 11.65 millió métermázsa tehető. Ebből levonandó 500.000 métermázsa a kubai fogyasztásra és még 650.000 métermázsa egyéb célra. Ennélfogva Kuba körülbelül 10.50 millió métermázsa czukorkivitelre számíthat.

Lugasművelésü komlóskertek a Székelyföldön is terjednek. A szenterzsébeti báró Kemény-féle és a hévizi gróf Haller-féle régi drótos komlóskerti minták nyomán a Küküllő-völgyén is megindult a karós művelésről való áttérés. A székely kirendeltség támogatásával a székelyudvarhelyi komlósszövetkezet állított be pár éve 3 k. holdat, a tavaszon pedig az erdőrészi komlótermelés kiinduló pontján, Héjasfalván is létesült egy kisebb kert a földművelésügyi miniszter segítségével; ugyancsak tavaszon kezdett bele komlóskertje átalakításába Papp Ödön régi jeles termelő Székelykeresztúrott, az őszi folyamán pedig Zetelakán, az ország legmagasabban fekvő (817 m. teng. sz. flt.) 3 holdas kertje alakított át; ugyancsak az unitárius státus buni birtokán 4 k. hold mintaszerűen. Az ok a lugas rendszer praktikusságán kívül leginkább abban is van, hogy a 7—8 méteres fenyőkaró ára darabonként még a Hargitta alján is 44—50 fillérre szökkent — 20 fillér 5—6 év előtti árról. S így egy kat. hold átalakítása a lugas rendszerre most már olcsóbb, mint a karós művelés. A kolozsvári komlószaktanár arra figyelmeztet, hogy már most kell gondoskodni alkalmas telefonoszlopokról s sodronyanyagról, így k. holdanként 120 drb. 8 méteres, illetve 800 kgr. 6 milliméteres sodronyról. Utóbbiért mielőbb folyamodni kell a gazdasági egyesületek útján a kereskedelmi miniszteriumhoz. Ilyen lugasátalakítási munkálatokhoz egyszerű felszólításra szívesen kiutazik nevezett szaktanár: tervezés, költségvetés és utóbb a beállítás megkezdése okából.

APRÓK.

— **Az erdő mint nitrogén-gyűjtő.** Nemesak a pillangós növények, de az erdei fák is képesek a levegő szabad nitrogénjét megkötni. Ed. Henry nancy-i erdészeti akadémiai tanár kísérletekkel bizonyította be, hogy az erdő lehulló levélzete korhadása közben nitrogént köt meg, természetesen apró szervezetek segítségével. Hogy mily mérvű e nitrogén-gyűjtés, erre nézve egy Gironde megyei futóhomokon 1850-ben ültetett fenyvest vesz például. Az

Gondoskodjunk idejében téli takarmányról

Ásványi-féle

Agraria kukoricaszártépő-gép

nélkülözhetlenné vált minden gazdaságban.

Kukoricaszár mint takarmány.

Zombolyázás és veremelési eljárásról készsége szolgálunk felvilágosítással.

Levélczim: „AGRARIA” Budapest, Váci-út 2.

Fontos figyelmeztetés! Az Ásványi-féle kukoricaszártépő össze nem tévesztendő az amerikai Shredderekkel, melyek inkább szecskázók, de nem tépik a tengeriszárát és csak az Ásványi-féle szártépő gép az egyetüli létező gép, mely a kukoricaszárát nem szecskázza, hanem szénapuhaságura tépi szét.

Jegyzések nyers árúért 100 kilónként Budapesten:

Vöröslóhere természetűől	
arankamentes	180—190 K.
Vöröslóhere kis arankás	175—180 »
Vöröslóhere nagy arankás	155—160 »
Luczernamag természetűől	
arankamentes	155—160 K
Luczernamag, világos szemű	
arankás	145—150 »
Luczernamag, barnás szemű	135—140 »
Biborhere	36—40 »
Baltaczim	32—34 »
Tavaszi búkköny	18—20 »
Muhar	15—16 »

Gazdasági cikkek áruforgalma.

A »Gazdasági Lapok« heti jelentése a hét üzleti forgalmáról.

Készáru-tőzsde 1908. január hó 10-én.

Fajta	Hektoliteren- kénti súly ki- logrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		Hektoliteren- kénti súly ki- logrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
		Kor.-tól	Kor.-ig		Kor.-tól	Kor.-ig
Buza :						
Tiszavidéki	75	24.40	24.80	79	25.10	25.50
"	76	24.60	25.00	80	25.20	25.60
"	77	24.85	25.25	81	—	—
"	78	24.95	25.35	—	—	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	24.85	25.20
"	76	24.80	24.70	80	—	—
"	77	24.50	24.90	81	—	—
"	78	24.70	25.10	—	—	—
Postvidéki	75	24.15	24.65	79	24.90	25.30
"	76	24.35	24.75	80	—	—
"	77	24.55	24.95	81	—	—
"	78	24.75	25.25	82	—	—
Bánsági	75	24.20	24.60	—	—	—
"	76	24.40	25.80	79	—	—
"	77	24.60	25.00	80	—	—
"	78	—	—	—	—	—
Bácskai	75	24.35	24.75	—	—	—
"	76	24.55	24.95	—	—	—
"	77	24.75	25.15	—	—	—
"	78	—	—	—	—	—
Rozs elsőrendű uj	—	—	—	—	22.40	22.60
középmínőségű (uj)	—	—	—	—	22.10	22.80
Árpa takarmányaru, elsőrendű	—	—	—	—	15.50	15.70
" másodrendű	—	—	—	—	15.30	15.50
Köles	—	—	—	—	—	—
Zab elsőrendű (uj)	—	—	—	—	16.95	17.00
középmínőségű (uj)	—	—	—	—	16.20	16.65
Tengeri beföldi	—	—	—	—	13.90	14.10
román v. bolgár	—	—	—	—	—	—
Repcekaposza	—	—	—	—	—	—

Szesz.

A szeszüzletben a forgalom élénk volt és állandó jó vételkedv mellett a szeszárak a legutóbbi jegyzés szerint záródnak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 166—166.50 K-ig, adózatlanul 67—67.50 koronáig, nagyban és 1—2 kor. drágábban, kicsinyben.

Élesztő szesz nagyban 164 K-ig adózva és 65 K-ig adózatlanul kelt el.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban kötésre 56 K-ig jegyeztetik.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 61—62 K-ig kel el.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 62.50—63.50 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	166—166.50 K
Finomított szesz adózatlan	67—67.50 »
Élesztőszesz adózva	164—164.50 »
Élesztőszesz adózatlan	65—165.50 »
Nyersszesz adózva	164—164.50 »
Denaturált szesz	56—56.50 »

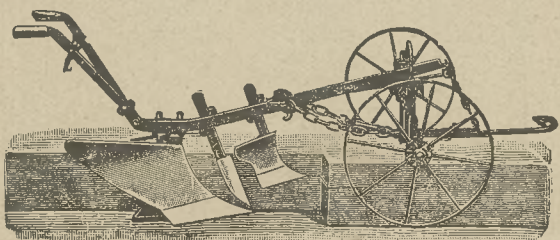
Kimutatás

a hazai nyilvános áruaktárak és szövetkezeti gabonarakatárak gabona és őrlemény forgalmáról és készleteiről.

1907. december 28-tól 1908. január 4-ig.

A forgalom és kész- letek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
mennyisége métermázsákban					
I. Készlet és forgalom.*					
Készlet 1907. decz. hó 28-án	927.873	207.042	288.223	151.114	123.598
Béta-1907. decz 28-tól 1908. jan. 4-ig	47.234	8.097	13.421	4.460	20.683
Kita-1907. decz. 28-tól 1908. jan. 4-ig	38.429	9.999	10.554	4.574	11.244
Készlet 1908. január hó 4-én	986.873	200.240	225.090	151.000	133.037
II. Az 1908. január hó 4-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áru- raktárak.					
Báros	62.970	4.833	972	28.178	38.695
Békéscsaba	36.481	1.857	4.297	908	4.322
Berettyóújfalva	5.647	3.591	7.104	269	163
Brassó	—	—	—	—	—
Budapest	426.852	101.788	17.748	40.137	9.340
Csáktornya	28.047	5.254	1.371	1.927	142
Czegléd	—	—	—	—	—
Debreczen	18.467	35.420	8.347	3.953	898
Ermihályfalva	5.669	13.701	567	903	2.656
Fiume	13.183	367	27.618	10.778	43.113
Kaba	23.524	721	959	243	382
Karczag	19.479	—	457	72	—
Kassa	3.179	1.398	6.093	2.973	219
Kisújszállás	39.467	590	2.143	259	139
Kisvárdá	8.800	12.520	224	735	—
Kolozsvár	9.291	48	1.143	4.302	1.412
Marosludas	—	—	—	—	—
Marosvásárhely	—	—	—	—	—
Mátészalka	7.331	4.462	6	483	780
Mezőtúr	38.531	—	5.890	159	5
Miskolcz	10.526	453	22.457	2.540	215
Nagybecskerek	42.439	1.112	574	29.580	5.628
Nagykanizsa	24.916	4.970	31.386	1.829	1.144
Nagyszalonta	8.126	916	2.136	2.887	315
Nagyszében	—	—	—	—	—
Nagy-Várad	—	—	—	—	—
Nyíregyháza	—	—	—	—	—
Nyitra	7.299	1.286	500	306	—
Pancsova	3.959	—	—	150	14.722
Pozsony	27.413	4.280	41.415	—	497
Szarvas	24.441	—	4.566	392	105
Szalmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	8.622	33	3.908	1.120	—
Szoboszló	19.488	41	4.882	52	258
Szombathely	—	—	—	—	—
Temesvár	—	—	—	—	—
Versecz	—	—	—	—	—
Sziszek	4.575	304	157	6.647	5.540
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonarakatárak.					
	9.464	1.309	29.173	9.183	2.257

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

Egyetememes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, pánczél-lemezekkel,

acélgerendelylyel,

állítható szarvakkal, önvezetéssel.

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák,

háromtagu és egytagu hengerek,

Superior sorvetőgépek, triórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

Az Állatorvosi Első Segély

ezimű szakmunka megtanítja a gazdát,

hogyan tegyen, ha állatjainak akár külső, akár belső baja, betegségé támad,

a míg az orvosi segítség megérkezik.

Írta: LUKÁCS ALADÁR.

Kapható 3 koronáért az Állatorvosi Közlöny kiadóhivatalában, Budapest, VIII., Baross-utca 110. szám.

Eladó peronospora-mentes magburgonya.

A mikosdi uradalom eladásra bocsátja az alanti — importált mag után termelt, kézzel válogatott — burgonyafajokat, métermázsanként 7 koronáért ab Zalabér állomás, vevő által franco állandó zsákokban, 1908. tavasszal szállítva, 200 kilogrammos legkisebb mennyiségben.

Professor Märker: Fehér húsú, magas keményítő tartalmu, bő termő.

Woltmann: Vörös színű, nagyon keresett faj ipari célokra.

Industrie: Sárga húsú, nagy étkezési, mint ipari célra nagyon alkalmas faj.

Up to date: Igen keresett fehér húsú burgonya, nagyon bő termő, étke-

zési célra a bősi piacon nagyon keresett.

Cymbal: A orán erő, sárga húsú, bő termő étkezési faj.

Ascher, P. Krüger és Weisse Königin: Mindhárom faj nagy étkezési, mint ipari célra nagyon alkalmas.

Eigenheimer, Avenir: Hollandi tenyésztések, korai, sárga húsú; to-

vábbá az ismert Magyar Kincs fajtát, mely 1906-ban Agnelli által hozott elő-

reteti mag termő, bő termő, magas keményítő tartalommal, ugyisint Agnelli

Pannónia, sárga húsú, korai.

Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad:

Urakalmi intézőség Mikosd pusztán, per Zalabér.

Rum és legfinomabb likőr előállításához küld utasítást

ingyen

WATTERICH A. BUDAPEST, VII., Dohány-utca 5. sz.

Eredeti Hanna-vetőárpat

a párisi kiállításon „Grand Prix“-vel kitüntetve, megvételre

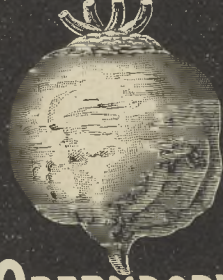
ajánl Kubicek Ferenc földbirtokos Cellechovitz,

Prossnitz mellett, Morvaországban.

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK

ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.

WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI

TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVÁLASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELÉS
~ SZAVATOLÁS MELLETT ~

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST,
V. VÁCI-KÖRÚT 76.
HELLER MÓR BPEST.

Hirdetmény.

Tavaszi vetésre ajánljuk első minőségű

„Hanna Pedigree“ árpánkat,
mely utótenyésztése az eredeti „Kwassitzi“ árpá-
nak, mindaddig, míg a készlet tart. — Kívánatra mintázott
áránlatot küldünk.

Diószegi Czukorgyár, Pozsonymegye.

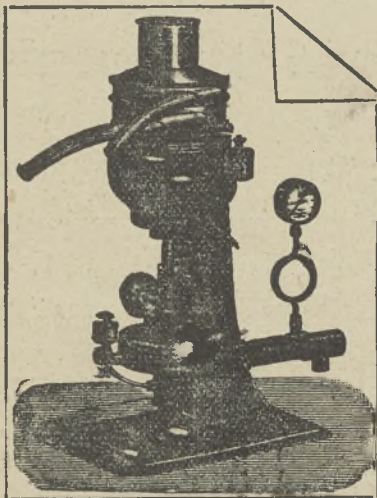
ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca 11.

Alfa-Laval Separatorok
kézi és erőhajtásra

40—2000 ltr óránkénti munkabírással.
Mindennemű tejgazdasági eszközök
és gépek gyártása. Tejgazdasági te-
lepek berendezése és átalakítása.
Díjtalan tanácsadás minden tejgaz-
dasági kérdésben. Árjegyzékek, ter-
vek és költségvetések bérmentve.

Több mint 770 első díj!

Több mint 500.000 Alfa-Laval
Separator az egész világon!

!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

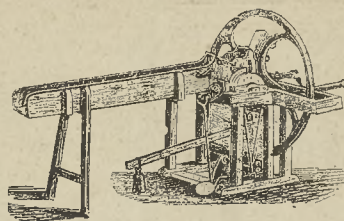
Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőz-
vezetések, légszusz- és vízvezetékek,
csatornázások, szellőztetőek, clozet-
ek, szivattyúk, vízerőművi emelő-
gépek stb., nemkülönben kőszén-,
olaj- és petróleum-váladékból nyert
gázok értékesítését célzó készü-
lések létesítését, városok, indóhá-
zak, nagyobb épületek és gyárak
számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem
előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű
kőanyag-csövek raktáron.

Takarmányszűk időben

mint a minő a jelenlegi is, nagy
fontossággal bírnak a jó takarmány-
készítőgépek, melyekből a legjobb
minőségű **szecska- és répa-
vágógépeket**, kitűnő rendszerű
amerikai kukoricaszártépőgépeket, valamint bur-
gonya és egyebek főzésére kiválóan alkalmas és gazdaságos
„**REFORM**“ **gyorsfüllesztőket**, golyós és hengeres csap-
ágyakkal ellátott **fedett biztonsági járgányokat** mér-
sékelt áron ajánl

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépüzlete
Budapest, Váci-körút 52.,

hol is, mint egyedüli elárusítóhelyen a valódi „**SACK**“ ekék
és egyéb valódi „**SACK**“ talajmivelési eszközök, nem-
különben valódi „**WESTFALIA**“ műtrágyaszóró-gépek,
„**DEERING**“-féle amerikai fűkaszalógépek, marok-
rakó- és kéveköto-aratógépek, szalmakötélfonó-
gépek stb. ugyancsak mérsékelt áron kaphatók.

Kimerítő ábrás árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Mindennemű

OLAJPOGÁCSÁK

valamint **répaszelet, erőtakarmányok**
a legolcsóbb napi áron a

Mezőgazdasági Áruhitelbank R.-T. Budapest, V., Báthory-u. 5.
szerezhetők be.

GYAPJÚ!

Ürmény és Vidéke Hitel- és Fogyasztási Szövetkezet gyapjukivittel és
bizományi osztályának vezetését átvettem és ez uton is, kérem az uradalmat-
kat, hogy nyers gyapjuknak hátról lenyirt kis mintáit és eladási feltételei-
ket beküldjék.

Ugy szintén kérem a már eladott gyapjuk és eladási feltételeik beküldé-
sét a jövőre való tekintetből.

A szövetkezet gyapjuosztályának célja a termelőt a fogyasztóval
egyesen összeköttetésbe hozni, a magyar gyapjukereskedelem részben elron-
tott reputációját helyreállítani.

Közvetlt gyapjuvételt kívánt fedezet mellett.

A gyárost szükség esetén a helyszínére kíséri és kalauzolja.

Vesz gyapjut megbízásból vagy saját számlájára szokásos foglaló, átvé-
teli biztosíték és készpénzzel való átvétel mellett stb.

A szövetkezet gyapjuosztálya számos külföldi gyáros egyenes óhajának
megfelelőleg kizárólag a kellő szakértelemmel csak gyapjuval foglalkozik.

CSITÁRY BÉLA okl. gazda, o. k., textil-technikus, mint
szövetkezeti gyapjuosztály vezetője.
Budapest, II., Szilágyi-tér 3. sz.

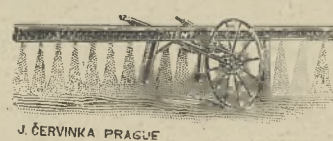
Levélcím:
Csitáry Béla.

JOHANN ČERVINKA, PRAG II.

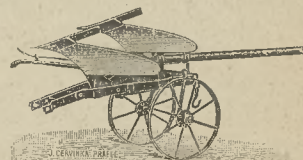
HAVLIČEKPLATZ No. 26.

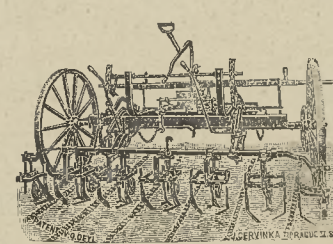
J. ČERVINKA, PRAGUE II. 27

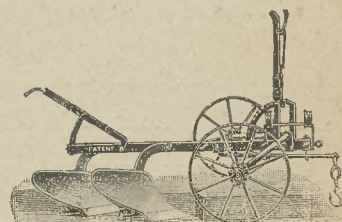
J. ČERVINKA PRAGUE

J. ČERVINKA PRAGUE

J. ČERVINKA PRAGUE II. 27

J. ČERVINKA PRAGUE

offeriert als Spezialität die weltberühmten automatischen Schnecken-
Trieure, neuartige, leichte Klee- u. Grassämaschinen mit unver-
wüthlichem Stahlsäwerk, die weltberühmte automatische Rüben-
hacke „Patent Deyl“ geeignet für Rübe, Mais, Kartoffeln, Getreide,
als auch zum Querschneiden der Rübenreihen und 2-scharigen
Stahl-Pflüge, kippar, mit Deichsel.

MEGLEPŐ SIKERT ér el Ön a burgonyatermelésnél stb.

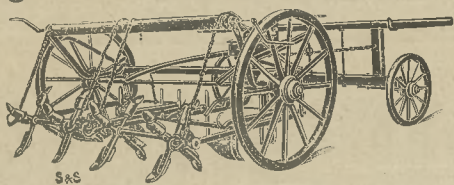
a mi eredeti sterland-féle burgonyafészek-csináló gépeinkkel.

**Bur-
go-
nya**

arató gépek
válogató gépek
mosó gépek
hámozó gépek
gőzölő gépek

„Simplex“

Főárjegyzék
kiváratra
ingyen.

Továbbá ajánljuk régi különlegességeinket:

trágyaörlő malmok és trágyaszórási gépek
kiválóan pontos munkateljesítéssel, még a legkisebb adagok elszórásánál is.

Schmidt & Spiegel gépgyár Halle a. S.
Alapítva 1886. — Képviselőt keresünk.

Világhírű szabadalom 18 államban

**Stadel-Torkos földmérő-
taliga** kapható Stadel gép-
gyárában, Győrött.

Nyultenyésztő Mintatelep

Csillaghegy 10. sz.

elad: belgaóriási-, bécsikék óriási-
francia koszorú-, ezüstsörme-
normandiai hus- stb. fajnyulakat
emdeni óriáslibákat, sárga orping-
tonokat 5 koronától.

Hirdetmény. Akáczcsemete
Mauhner magból
60—70 centi magas, ezrenként
3 frt, 70—80 centi magas 3 50
frt, 2 éves akáczcsemete 150
centi magas, ezrenként 6 frt,
2 éves, 1 méter magas, ezrenként
5 frt. **Gleditschia** élősvény,
2 éves, 120 cm. magas, ezrenként
6 frt, 2 éves, 1 m. magas, ezren-
ként 5 frt, legjobb minőségben,
díjmentes csomagolás és a tiszta-
lók vasúti feladás mellett, alól-
írottaknál kisebb és nagyobb meny-
ységben, őszi és tavaszi szál-
ításra kapható. Százazren felüli
megrendelésnél 5% kedvezmény.
Dobos Imre főszolgabíró Tisza-
lőkön, Szabolcsm.

GAZDÁK
figyelmébe!

**50%
olcsóbb,**

pyroleum
világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füs-
től, nem gyúlékony és már
**több ezer uradalom-
ban bevezettetett.**

Számos elismerő levél nálam
betekinthető. Próbaküldemények
2 korona utánvét mellett. Kivá-
natra prospectus ingyen és bér-
mentve

Degen Jakab
BUDAPEST,

IX. ker., Közraktár-utca 28.

Eladó Nori mén.

162 cm. magas, 4 éves,
színe pej, igazolvánnyal
ellátva a kaposvári járás
tenyészmén vizsgáló bi-
zottsága által. Ujhelyi Jó-
zsef földbirtokos, Kadar-
kút.

Magyar Erdész

erdészeti és vadászati szaklap

Szerkeszti és kiadja

IMECSFALVI IMECS BÉLA.

Borsod-Apátfalván.

Előfizetési ár:

Egész évre. . . 14 korona.

Eredeti Hanna vetőárpat

ajánl **Fr. Vodicka** földbirtokos, Smrztitz
i. d. Hanna, Mähren.

100 pár díszírószerszám.

Mell- és kummet, ezüst- és aranydíszítések,
mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pok-
róczok, lótarakók, régi és új esőköpenyek,
halinacszmák, zöld munkászubbonyok, min-
denféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyer-
mek-nyergek, régi és új fegyverek, kardok és
puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban,
kézi vaskazetták, másoló prések, gyepelősarok,
Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok
olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A kül-
demény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

Husmerino tenyészkos-eladás.

A nagykorpádi gazdaságban teljesen kifejlett
és ivarérett egy éves francia irányu (soissonais)
husmerino kosok még kaphatók.

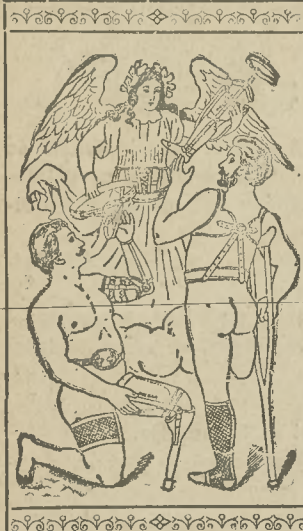
Politzer Géza, Nagykorpad
Somogy m.

Eladó vetőmagzab.

A mikosdi uradalom eladásra boesájtja az alanti eredeti
utántermésű vetőmagzabokat, métermázsként 21 koronájával
ab Zalabér állomás, vevő által ranco állítandó zsákokban,
1908. tavasszal szállitva.

Duppau, Milton, Ligovó, Leutewitz.

Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad:
Uradalmi intézőség, Mikosd-pusztá, per Zalabér.

Polgár Sándor

m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és
kötszerész

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Legelőnyösebben beszerezhetők or-
vosi, sebészeti és betegápolási esz-
közök, Gummiárak, Suspensorium,
irrigator fecskendő stb. legújabb
találmányu cs. és kir. szabadalma-
zott Polgár-féle gérvkötők, has-
és köldök-kötők. — Valódi fran-
cia különlegességek (óvszerek).
Részletes képes árjegyzék ingyen és
bérmentve. (Fenti címre ügyelni
lessék.)

Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

Gőzekék, uti mozdonyok,
cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk.
Szíves megkeresések: **Zentral-Direction der Österrei-
chischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft**
Teschen, (Osztrák Szilézia) vagy:

Az Osztrák Bányá- és Kohászati Társaság Magyar-
országi Képviseletéhez Budapesten, IX. kerület,
Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám

kéretnek.

MEGJELENT!

KODOLÁNYI-féle 1908. évi

GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal.

MEGJELENT!

48-ik ÉVFOLYAM

Ára helyben 2 Korona 80 fillér. —

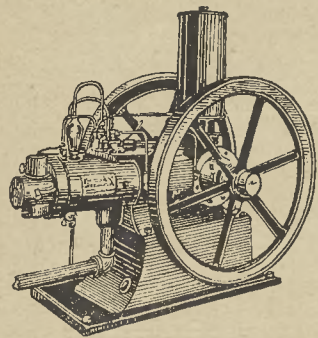
Ajánlott postai szétküldéssel K 3.25.

Utánvétellel küldve K 3.45.

Megrendelhető a „GAZDASÁGI

LAPOK” Kiadóhivatalában, Buda-
pest, IV. ker., Múzeum-Körut 7. sz.

Góliát nyersolajmotorok.

Az eddigi nyersolaj-motorok között a legegyszerűbb, eszményi tökéletességű és pusztíthatatlan erős szerkezetűek. A legcsekélyebb nyersolaj-fogyasztásért, üzemképességért teljes garancia vállalatik Gyors szállítás és üzembe helyezés — Árajánlattal készséggel szolgál:

TELEFON
46 - 71.

TIMÁR EDE cég
Budapest, V., Lipót-körut 28. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. **Biztosítéki alap:** Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok 764.760.16 „

Összesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölösleg 90.349.— kor. 1904. évi fölösleg 72.438.23 kor
1902. „ 59.782.26 „ 1905. „ 61.730.60 „
1903. „ 109.331.73 „ 1906. „ 39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban része sülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

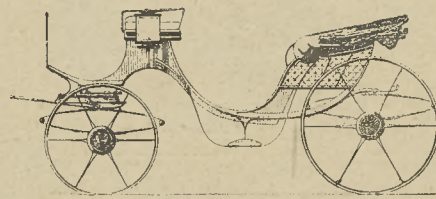
Hanna vetőárpa,

hegyvidéki, nagyon szép minőség, Léva és Ózd állomá- sokról vevő zsákjaiban 22 koronáért mm.- kint elado. Készlet 800 mm. — Venni szándékozók mintáért forduljanak

Grünwald Sándor irodájához
Budapest, Árpád-utca 9.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapítva 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becséreltetnek és átalakítások elfogadtatnak jutányos árak mellett. Ugyancsak mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID
cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabíráshoz a trainingben.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid

csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten,

VI., Király-utca 12.
VI., Andrássy-ut 28.

ACZÉL EKÉK.

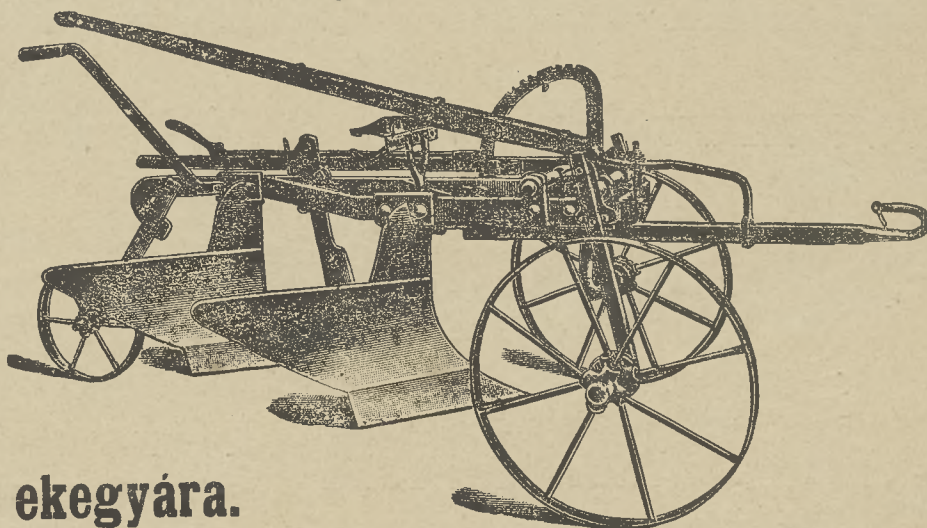
Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélsanyagból, páncél aczél kormányokkal, téglaczelből készült ekefejjel

egyes egyetemes és többvasu ekéimet,

valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.

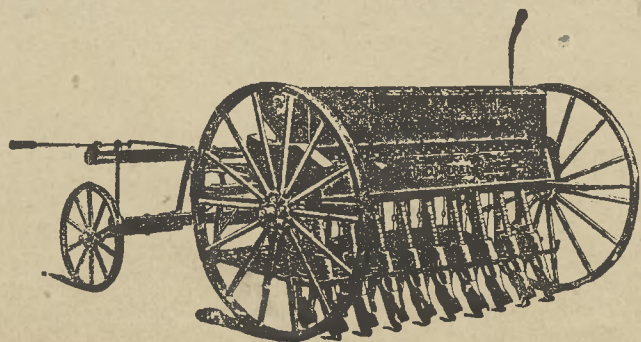
Magyarországi vezérképviselő **SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL”

vetőgépek iránt gazdátársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak:

WOLFF ERNŐ gőzsántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 12.

Telefon: 97—05 interurbán. Felvilágosítással készséggel szolgál.

DRÖSSLER KÁROLY cs. és kir. szabad. gazdasági gépgyár

Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám. Gyár: POZSONY.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, cséplőgépeket

ugy gőzmozgonyhoz, mint benzinlokomobilokhoz,

szalmakazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonya-kiemelőgépeket

mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legteljesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.

Képviselők jutányos feltételek mellett felvételnek.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglaikat, cement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gasparly & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

A huszadik század

ÉPÍTŐ ANYAG-a

a cementhomok, cementkavics, cementbánya, törmelék téglá, cserép, üregtömbépítési kő, homok és kavics mint

HOLT TŐKE

hever sok helyen értékesítés nélkül, holott egyszerű gépekkel könnyű szerrel

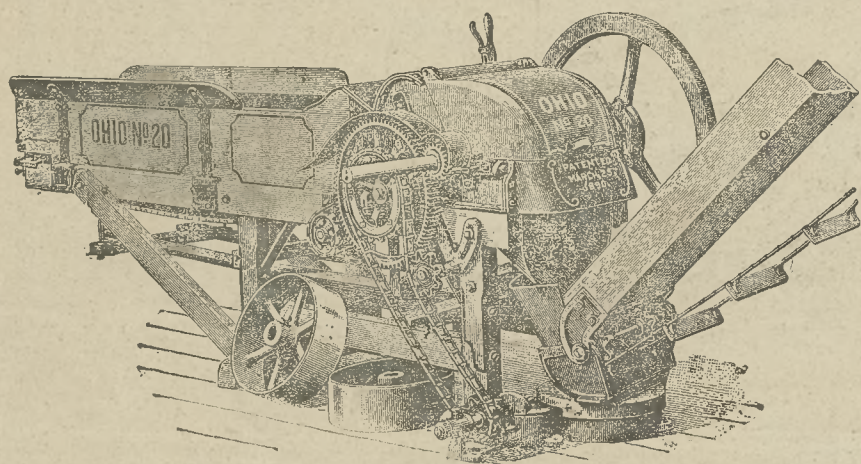
PÉNZZÉ TEHETŐ.

Kérjen ingyen és bérmentve prospektust és mintákat téglá, üregtömb és tetőcserepet és küldjön bérmentve 20 kilogrammot a nyersanyagból (homok v. kavics) költségmentes próbagyártáshoz.

Fali téglá előállítási költség 1000 drb ... K 20.—
Hornvált cserép előállítási költség 1000 drb ... „ 42.—
Üregtömb 1000 téglába átszámítva ... „ 17.—

Képviselő
kerestetik.

BÜSCHITZ MÓR KOMÁROM
Stiube Henrik, Weida, szaktgépgyár vezérképviselője.

„Ohio“ eredeti amerikai tengeriszártépőgép
egyszersmind zöldtakarmányapritó- és szecs-kázó-gép.

Mc CORMICK

Harvesting Machine Company, Chicago U. S. A.
magyarországi igazgatósága Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

Atakarmányhiány leküzdésére

ajánlja a nagy munkaképességű

„OHIO“ eredeti
amerikai

tengeriszár-tépőgépet,

a mely egyszersmind szalma szecs-kázására és zöldtakarmány apritására is használható, valamint a nagy munkaképességű

„International“

ered. amer.

csövestengeri-darálógépet,

a melylyel az összes szemes takarmányfélék darálhatók.

„International“ csövestengeri-darálógép. *Mindkét gépnek óriási a munkaképessége.*

